

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
CYRILOMETODĚJSKÁ TEOLOGICKÁ FAKULTA

Katedra spirituální teologie

Mgr. Lenka Klosová

Oběť zasvěceného života a fenomén kněžství

Bakalářská práce

Vedoucí práce: Doc. Dr. Michal Altrichter, Th. D.

OLOMOUC 2009

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a použila jsem přitom jen uvedenou literaturu.

V Bílé Vodě 19. 3. 2009

Mgr. Lenka Klosová

Děkuji Doc. Dr. Michalu Altrichtrovi, Th.D. za odborné vedení práce, mnoho cenných rad a podnětů. Rovněž děkuji všem, kteří se jakýmkoliv způsobem podíleli na korekturních úpravách textu. V ne poslední řadě chci srdečně poděkovat Bohu a všem svatým, zvláště těm, o jejichž přímluvu jsem prosila, za duchovní podporu a pomoc.

OBSAH

Úvod	6.
1 Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha (Srov. Mt 5,8)	8
1.1 Život plný obětí	8
1.2 Svobodné a čisté srdce	10
1.3 Hloubka jejich věrnosti	12
1.4 Přátelé naší duše	13
2 Svatí blízcí našemu srdci	17
2.1 Svatá Melánie	17
2.1.1 Skrytá touha	18
2.1.2 Zřeknutí se světa	19
2.1.3 Přijatá oběť	20
2.1.4 Setkání	20
2.2 Svatá Kateřina Sienská	22
2.2.1 Samota s Kristem	22
2.2.2 Cela sebepoznání	22
2.2.3 Patřit jenom Kristu	24
2.3 Svatý Jan Sarkander	26
2.3.1 Radost z kněžství	27
2.3.2 Život kněze	29
2.4 Svatý Jan Maria Vianney	30
2.4.1 Utrpení kněze	32
2.4.2 Dobrovolná oběť kněze	33
2.4.3 Pravdivost kněze	34
2.5 Svatá Terezie z Lisieux	35
2.5.1 Ztráta blízké osoby	35
2.5.2 Znamá jen Kristu	36
2.5.3 Opuštěnost srdce	36
2.5.4 Duchovní matka	38
2.6 Svatá sestra Faustýna	39
2.6.1 Důležitost výchovy	39
2.6.2 Naplnit své poslání	40

2.7 Svatý otec Pio	43
2.7.1 Velmi veliké poslání	43
2.7.2 Ikona Krista	44
2.7.3 Modlit se srdcem	45
Závěr	47
Písmo svaté a církevní dokumenty	49
Slovník	50
Primární literatura	51
Sekundární literatura	53
Seznam zkratek	54

ÚVOD

„Svatý je člověk prozářený sluncem!“ Prohlásilo dítě a ukázalo prstem na vitráž kostelního okna, skrze které zářily do tmavého kostela paprsky zapadajícího slunce. Paní katecheta se usmála. V této jednoduché výpovědi dítěte však můžeme nalézt hluboký smysl a dokonce i obraz dnešního světa...

Svět jakoby upadal do stále větší lhostejnosti a temnoty. Jestliže dříve se lidé ptali po smyslu života, dnes většina hledá jen rozkoše, laciné radosti a útěk z reality. Stále více mladých se vrhá do nesčetných závislostí na drogách, alkoholu, nebo cigaretách, které jim svět „vyzývavě“ nabízí. Ruku v ruce se závislostí přichází bezradnost, deprese, zoufalství, návštěva psychologů a psychiatrů, hospitalizace v psychiatrických léčebnách a také častá, ještě příliš mladá úmrtí, k velkému zármutku rodičů. Jsou však všichni takoví? Kde se stala chyba? Čeho se jim nedostalo? Co jim uteklo? Jak z toho ven? Kde najít smysl života?

A přece existují lidé, kteří se na skutečnosti dokážou podívat ještě jinak, jak se lidově říká „vzít to za ten správný konec“, a prožít život, který je smysluplný, hodnotný, který má své opodstatnění, protože vědí, proč jednají tak, jak jednají, vědí, co chtějí, za kým jdou, koho následují. A my se ve své práci chceme zabývat právě jimi. Skrz naskrz dějinami, staletími. Pojítka, které je všechny spojuje, není ve stejných podmínkách doby, ve které žili – ve válce nebo v míru, není v záměru dosáhnout vysokého věku, není ve zdravé stravě ani dědičné dispozici, nenalezneme ho ani v podobnosti jejich života nebo společenském postavení. Jejich jediným vzájemným pojítkem je láska ke Kristu, k jeho svaté vůli.

Pán Ježíš nás vybízí, abychom byli dokonalí, jako je dokonalý náš Nebeský Otec (srov. *Mt* 5,48). Chce po nás nemožné? Právě tyto osobnosti, lidé jako my, s podobnými povahami, často ve stejných životních situacích, jsou pro nás důkazem, že následování Krista je možné i v dnešní době a pro každého. Dokonce chceme říci ještě více – každý člověk může být svatým, a vše záleží na tom, jestli skutečně chce a dělá pro to maximum!

V první kapitole bychom chtěli přiblížit několik svatých, kteří se bytostně dotýkají našeho života. Kéž nám slouží jako „příklady“ na nichž se oslavil sám Bůh. Objasníme motivy volby, uvedeme důvody. Chceme zdůraznit zvláštnosti ve všednosti jejich života. Budeme hledat a nacházet skrze ně Toho, kterému darovali první místo ve svém srdci, narazíme na skálu (srov. *Mt* 7,24), na které postavili svůj život, jenž se nezhroutil jako dům postavený na písku (srov. *Mt* 7,26). Po jejich stopách se pokusíme nalézt hloubku dědictví, odkazu jejich srdce, objevit nesmírnou cenu oběti, zkusíme zachytit nezachytitelné a uchopit neuchopitelné...

Druhou kapitolu rozdělíme podle vybraných osobností svatého života. Nechceme se zde příliš zabývat jejich životopisy, ale pokusit se vystihnout odkaz každého z nich. Každý člověk dostává od Boha tolik milostí, aby mohl svůj život prožít s aktivním vědomím toho, že není nutné si dělat přílišné starosti. Důležitější jistě je naučit se Bohu důvěřovat (srov. *Mt 6,28–34*). Každý člověk ať je na kterémkoliv místě, v kterémkoliv poslání, může prožívat vůči Bohu tzv. aktivní věrnost.

„Pohled’te na svůj život: Jak se odvíjí? Prostřednictvím nesmírného počtu nezávažného konání a snášení. A právě s takovýmto nezávažným konáním a snášením se chce Bůh spokojit. V tom spočívá podíl, který musí duše vykonat na díle svého posvěcení. [...] V tom spočívá aktivní věrnost. Když člověk vykoná svůj podíl, Bůh vykoná to ostatní.“¹

Rozhodněme se dělat malé věci s velikou láskou, zodpovědně a poctivě. To je onen náš podíl. Na tomto základě, kéž se nám nakonec podaří dojít s pomocí Boží k tomu, že každý člověk může být prozářen paprsky Boží Lásky, Duchem Svatým...

¹ CAUSSADE, J. *Odevzdanost do Boží prozřetelnosti. Milost přítomného okamžiku*, s. 12.

1 BLAHOŠLAVENÍ ČISTÉHO SRDCE, NEBOŤ ONI BUDOU VIDĚT BOHA (Srov. Mt 5,8)

Toto blahoslavenství je nám nejbližší ze všech, neboť je tu výslovně řeč o samotném „vidění Boha“. Tento příslib není v žádném jiném blahoslavenství.

Už Mojžíš prosil Hospodina: „*Dovol mi spatřit tvou slávu!*“ (Ex 33,18) Hospodin mu odpověděl: „*Nemůžeš spatřit mou slávu, neboť člověk mě nesmí spatřit, má-li zůstat na živu [...] spatříš mě zezadu, ale mou tvář nesmí spatřit nikdo.*“ (Ex 33,20.23) Setkání s živým Hospodinem, živý rozhovor s ním „vyvolal“ na Mojžíšově tváři zář kůže: „*Mojžíš nevěděl, že mu od rozhovoru s Hospodinem září kůže na tváři.*“ (Ex 34,29)

Každé setkání s Bohem má na srdci člověka zanechat „otisk“, podobně jako statečné Veronice Spasitel zanechal na roušce otisk své zkrvavené svaté Tváře. Pojdme se svatými „hledat jeho tvář“! Pojdme „vidět Boha“ a zůstat na živu. Zůstaneme-li maličcí, nalezneme Krista v každém okamžiku svého života.

1.1 Život plný obětí

Když se podíváme na lidi, kteří nás obklopují děti, mladí, dospělí i staří, pleť bílé nebo černé, každý nějak trpí. Prožívají své všední dny jednou s pocitem radosti a rozpoložením že jsou „nad věcí“, že situaci zvládají. Podruhé cítí úplnou prohru svého života, hledají místo svého úkrytu. Utrpení se nevyhne žádná lidská bytost, rozdíl je v přístupu k utrpení, k oběti. Světci jsou jistě těmi, kteří v plnosti a hluboké důvěře pochopili a přijali to, co nám řekl sám Pán Ježíš:

„*Hleďte především jeho království a spravedlnost a všechno ostatní vám bude přidáno. Nedělejte si tedy starosti o zítřek. Zítřek bude mít své starosti. Každý den má dost vlastního trápení.*“ (Mt 6,33-34)

Neseme-li svůj kříž s určitým nepřijetím, jinými slovy – táhneme-li jej za sebou, stane se nám těžkým břemenem. Když ho však s láskou přijmeme, obejmeme podobně jako Pán Ježíš při druhém zastavení křížové cesty, ponese ho mnohem lépe, budeme schopni ho s Boží pomocí nést dokonce radostně. Zkusme se na takto zvolené cestě dívat především na „Boží království“ o kterém náš Pán říká, že je mezi námi (srov. L 17,24).

Jak velmi by toto zjištění pomohlo především starým a nemocným lidem, kteří často leží na nemocničních lůžkách nebo v domovech důchodců kde častokrát čekají na smrt. Paní F. v jedné

nemocnici se nám po několika setkáních stala velmi blízkou. Kdykoliv jsme k ní přišli, ležela tiše na posteli se zrakem upřeným přes okno na oblohu. Byla už úplně sama, neměla žádnou rodinu a přece tato žena byla nejbohatší ze všech lidí, neboť celé její srdce patřilo plně Bohu. Stále na Něho hledí, po Něm touží, na Něj se těší. Podobně jako tato paní, věříme tomu, že také jiní by opět našli radost, kdyby věděli, že je tu Někdo, kdo je nekonečně miluje takové, jací jsou. Kéž by se také ostatní začali vědomě a dobrovolně připravovat na setkání s Láskou (srov. 1 J 4,8).

„Kristus překročil hranice smrti a tím ukázal život, který se nachází za touto hranicí, na onom území neprobádaném člověkem, jímž je věčnost. On je prvním svědkem nesmrtelného života, v němž se lidská naděje ukazuje plná nesmrtelnosti.“²

Vždyť právě především starší lidé mohou spojit své utrpení s utrpením Ježíše Krista po tak hojném příkladu svatých. V životě každého světce najdeme jeho úplné odevzdání se Bohu beze zbytku a úplné přijetí utrpení, oběti... Svatí se vracejí k oběti, spojují ji s obětí Pána Ježíše Krista na Kalvárii a při mši svaté, aby se stali v Kristu obětí Otcí milou a ustavičnou.

„Páter Pius nežije při mši cizí drama, on a Kristus jsou tu silně spojeni: ‚Nežiji již já, žije ve mně Kristus.‘ Když tu hlava při mši nekrvavě zpřítomňuje svou oběť, je to snad proto, abychom si dovolili zapomínat, jakou cenu má krev? Vždyť každá mše, které se účastníme, nás volá, abychom skrze ni brali na sebe svůj vlastní díl vykupitelského utrpení. Vždyť jsme Kristovými údy a On v nás žije, trpí i umírá. A zda snad nejsme všichni strůjci svého vykoupění s Ním? Či snad pro každého z nás není mše svatá místem, kde Kristus přebírá naše utrpení a dává jim věčnou hodnotu?“³

Rozjímat a prožívat Kristovo utrpení nejen při mši svaté, ale také v okamžicích všedních dní, s úctou hledět na Krista na kříži a nechat se v běžných denních zraněních a útrapách „křížovat“ spolu s Ním, to přináší duším Boží milosti a hluboký pokoj srdce. Silně nás oslovilo, a není to tak dávno, kdy nám jeden kněz řekl: „Od jisté doby mě vnitřně hluboce přitahuje každý kříž, který kdykoliv denně mím při své cestě. Vždy se musím na chvíli zastavit, pomodlit se a požehnat všem svěřeným duším a celému světu.“ Tento kněz už z vlastní zkušenosti poznává, jak je blažené rozjímat a spojovat své utrpení s utrpením Pána Ježíše.

„Je málo duší, které rozjímají o mém utrpení s opravdovým citem; nejvíce milostí udílím duším, které zbožně rozjímají o mém utrpení.“⁴

Modlitba a oběť, dva úkony, které nelze od sebe oddělit. Bez oběti není skutečná modlitba a

² JAN PAVEL II. *List papeže Jana Pavla II. Starým a nemocným lidem*, s. 17.

³ VLČEK, J. *Muž bolesti a lásky*, s. 19.

⁴ KOWALSKÁ, F. *Deníček. Boží milosrdenství v mé duši*, s. 321.

bez modlitby není opravdová oběť! Modlitbou tu myslíme skutečný, živý a hluboký rozhovor s Bohem. Chceme – li se stát živou a stálou obětí, je třeba, abychom pochopili, že je nám zapotřebí živá a stálá modlitba, která vztahem k Bohu řeší životní problémy. Ne modlitba naučená nazpaměť, vyřčená jako fráze, ale modlitba, ve které se celá naše bytost obrací k Bohu.

„Přemlouvals mě, Hospodine, a dal jsem se přemluvit. Zdolal jsi mě a přemohl. Po celé dny jsem jen pro smích, každý se mi vysmívá. Sotvaže promluví, úpím, přivolávám násilí a zhoubu, neboť Hospodinovo slovo mi přináší jen potupu a pošklebky po celé dny. Řekl jsem: 'Nebudu je připomínat, už nebudu v jeho jménu mluvit', avšak je v mém srdci jak hořící oheň, je uzavřeno v mých kostech, jsem vyčerpán tím, co musím snášet, dál už nemohu.“ (Jr, 20,7-9)

Hle, to je to co se stává ve svatých duších. V duších těch, kteří se v určitém okamžiku svého života hluboce a plně rozhodli pro Boha. Řekli mu své ano s celou vážností svého nitra a s ochotným srdcem přijímat všechny důsledky svého rozhodnutí. Bůh je vzal vážně, chytil je za ruku, vedl svou cestou a postupně si každého z nich přetvořil ve svůj nástroj pokoje, který přináší lásku tam, kde je nenávisť, odpuštění tam, kde je křivda, jednotu tam, kde je svár, pravdu tam, kde je omyl, víru tam, kde je pochybnost, naději tam, kde je zoufalství, světlo tam, kde je temnota, a radost tam, kde je smutek.⁵

1.2 Svobodné a čisté srdce

Bůh hledí do každého lidského srdce a z každého si chce učinit svůj nástroj, každý člověk je povoláný ke svatosti. *„Buďte tedy dokonalí, jako je dokonalý váš nebeský otec.“ (Mt 5,48).* Nezáleží na stavu. Také vdané a ženatí mohou a měli by žít své manželství svatě. Vzpomeňme zde např. na sv. Zdislavu. Stala se vzornou manželkou, statečnou matkou. Naučila se vidět Boha v každém člověku a zachovala si čisté a svobodné srdce...

„Každá výchova se odehrává skrze kříž. Posláním ženy je vychovávat lidstvo, pozvednout ho ke kříži, jenž je místem naší spásy [...] Matka musí pozorně rozeznávat kříž svého dítěte skrze to, co prožívá. Musí je připravovat na oběť a v tom je její role nenahraditelná. [...] Úlohou matky je dítě povzbuzovat a ne ho chránit přede vším, co by mu mohlo způsobit utrpení, jinými slovy uschopnit ho k tomu, aby umělo přijmout, co má prožívat.“⁶

Díky Bohu za mnoho svatých matek také kolem nás, které své děti přijmou jako dar, vychovávají je pro Boha a povolá-li si je Bůh k zasvěcenému životu, statečně a z lásky „Mu je

⁵ Srov. KOUŘÍMOVÁ, R. *Modlitební kniha*, s. 268.

⁶ CROISSANT, J. *Žena neboli kněžství srdce*, s. 117.

vrátí“. Takto vychované a připravené dítě, má všechny předpoklady odvážně vykročit a následovat Krista celým nerozděleným srdcem.

Milovat Boha celým svým srdcem, nadevšechno a z čisté lásky (srov. *Mk 12,30*) znamená neustále se zříkat své vlastní vůli, svých představ. Jde zde opět o oběť, ale jiné povahy. Je to neustálý boj se svým nejvnitřnějším já, které většinou myslí víc na sebe než na své blízké...

„Přejeme-li si, aby naše zřeknutí bylo účinné a opravdové, snažme se potlačit svou vlastní vůli. [...] Řeholník, který takto bojuje a zapírá se v množství maličností, může si osvojit návyk sebezpřemáhání a potom mu bude radostí a odpočinkem zříkat se ve věcech důležitějších. Posléze vystoupí až k onomu stupni ctnosti, kdy už nebude mít vlastní vůli. Takže všechno, co se mu stane, je podle něho dobré a je s tím spokojen. A tak, když nechce za nic na světě plnit svou vůli je jeho vůle splněna vždycky.“⁷

Naučit se úplně zříct sebe a plnit vůli Boží není jednoduché. Znamená to především naslouchat dobrým myšlenkám a chránit své srdce myšlenek, které nemají svůj původ v Bohu. Ale ani jejich rozlišení není tak jednoduché, jak by se možná na první pohled zdálo:

„Dobré myšlenky rodí 'nevýslovnou radost, dobrou náladu, odvahu, vnitřní obnovu, pevnost v myšlení, sílu a lásku k Bohu'; ty druhé pak sebou přinášejí 'strach v duši, neklid a nepořádek v myšlenkách, smutek, nenávisť k asketům, omrzlost, soužení, vzpomínání na příbuzné, strach ze smrti a konečně špatné touhy, malomyslnost vůči ctnosti a nepořádné chování.' [...] A přesto si byl Ignác vědom, že se slova 'narušovat pokoj' mohou stát obojetná. Každá změna, aspoň jistým způsobem, narušuje pokoj. [...] 'u těch, kteří se usilovně očišťují od svých hříchů a postupují ve službě Bohu, našemu Pánu od dobrého k lepšímu..., je vlastní zlému duchu hryzat, dělat smutným, klást překážky, znepokojovat nesprávnými důvody, aby člověk nepokračoval.' Jen ten, kdo se vydá správnou cestou je znepokojován ďáblem.“⁸

Svatý otec Pio to zakoušel velice často. V jednom z dopisů svému duchovnímu vůdci popisuje nejprve hluboký Boží dotek, po kterém následuje pocit, jakoby se na něj vrhlo celé peklo. Je uvržen do žaláře. V této strašné temnotě a hloubce se nachází... Nepanuje zde nic jiného než trvalá hrůza a děs. Právě zde si otec Pio uvědomuje základní problém, který tkví v duši samotné. Na jedné straně hluboké Boží milosrdenství a touha po spojení, na straně druhé neschopnost duše tohoto sjednocení s Bohem. Jediná touha duše v tomto stavu, jak píše otec Pio, je milovat Boha, od něhož se cítí být zavržena. Touží ho milovat přesto, že vidí její zatracení

⁷ ANCILLA, M. *Ve škole otců pouště*, s. 167–168.

⁸ ŠPIDLÍK, T. *Ignác – starec*, s. 47–48.

jako nevyhnutelné.⁹ Doslova píše: „Prosím o smrt, aby se mi tak konečně dostalo úlevy v těchto mých trýzních.“¹⁰

Svatý Jan Maria Vianney říká: „Kdybych při svém příchodu do Arsu viděl dopředu vše, co jsem musil zakusit, umřel bych na místě.“¹¹

Nedivme se proto, že také my procházíme různými zkouškami. Bůh zkoušel svaté jako zlato v ohni. „*Zato on zná moji cestu, ať mě zkouší jako zlato v ohni.*“ (Jb 23,10). Buďme připraveni, že také my budeme Bohem zkoušeni. Neděsme se ve chvílích, kdy se nám nedaří, zdá se nám, že proti nám bojuje celé peklo, jsme přemoženi únavou a ve své duši voláme spolu s Pánem Ježíšem „*Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil?*“ (Mk 15,34). Je-li čisté naše svědomí, i kdyby proti nám útočili všichni ze všech stran, stále platí „*je-li Bůh s námi, kdo proti nám?*“ (Ř 8,31)

1.3 Hloubka jejich věrnosti

Zpočátku jsme mluvili o svatých velmi obecně, postupně jsme přecházeli ke světcům zasvěceným Bohu, nyní bychom se chtěli podívat více do světa těch, kteří jsou našemu srdci zvlášť blízcí a kterým chceme věnovat celou následující kapitolu. Když jsme upřímně a v hloubce svého srdce hledali, kteří svatí jsou nám blízcí a v čem, nemohli jsme se nejdříve rozhodnout, neboť v životě každého světce najdeme jeho úplné odevzdání se Bohu beze zbytku a úplné přijetí utrpení. Svůj život zasvětili Bohu a tak mu navěky darovali sami sebe se vším, co vlastní. Jak krásný je okamžik věčných slibů. Málokdo si v tu chvíli uvědomí, že do úplného odevzdání bude dorůstat celý život, jak dlouho potom se to také stává praktickou skutečností. Jak bláhové je myslet si, že ten, kdo složil slib čistoty, chudoby a poslušnosti a oblekl řeholní roucho, už navěky bude žít s nerozděleným srdcem. Jak hluboká touha a jak těžké je naplnit ji, přesto, že obecně platí:

„*Svobodný se stará o věci Páně, jak by se líbil Bohu, ale ženatý se stará o světské věci, jak by se zalíbil ženě, a je rozpolcen. Žena bez manžela nebo svobodná dívka se stará o věci Páně, aby byla svatá tělem i duchem. Provdaná se stará o světské věci, jak by se zalíbila muži.*“ (1 K 7,32-

⁹ Srov. PASQUALE, G. *Duchovní odkaz otce Pia 2. Analogie z listů světce z Pietrelciny. Celopalem ve výhni božské lásky*, s. 54 – 55.

¹⁰ *Tamtéž*, s. 56.

¹¹ KOUŘÍMOVÁ, R. *Novéna ke svatému Janu Maria Vianney*, s. 22.

34) Z vlastní zkušenosti jsme poznali, jak snadno se člověku stane, že se naváže na druhou osobu ne tělesně, ale duševně. Často si toho ani není pořádně vědom, neboť vše vypadá tak nevinně, nezměněně. Na tuto závislost se většinou přichází ve chvíli, kdy se mají tito dva lidé rozdělit. Uvědomění si této skutečnosti může vést k dvěma reakcím: Neschopnosti rozloučení se nebo uznání své chyby a lítosti nad ní. Naopak v manželství žije mnoho skrytých lidí, kteří už dávno darovali svůj život Bohu a postupně dorůstají do okamžiku, kdy Bohu odevzdají své nerozdělené srdce. Jen duše věrná Bohu hluboce ponořená do Nejsvětějšího Srdce Ježíšova, skrytá v Jeho milosrdenství, žijící skutečný svátostný život, se může postupně osvobozovat od všech lidí i všech věcí a stávat se stále více svobodnou, čistou a krásnou pro Boha., Bohu věrnou. Jak krásný, hluboký a plný překvapení je tento život to nás v plnosti učí světcí. Především ti, se kterými jsme si už vytvořili svůj osobní, přátelský vztah.

1.4 Přátelé naší duše

Je naší několikaletou milou zkušeností tvořit si přátelství se svatými na základě rozhovoru s nimi v modlitbě, především modlitbou novén. Když jsme se ovšem malinko zamysleli, nemálo nás překvapilo, že tyto svaté jsme „nalezli“ každého úplně jinou cestou.

Ona se vdala. Nejdříve se narodila dcera, potom syn. Velmi brzy však oba zemřeli. Když celá rodina truchlí pro dvě děti, Melánie jedná jinak, než by ostatní čekali. Poznává i v této bolestné situaci vůli Boží. Vymění všechny své hedvábné šaty za hrubý oděv a svede to na smutek po dětech.¹² Rozumí bolesti a dokáže v ní vidět smysl...

S láskou jsme stáli u lůžka nemocného, když tu jedna ze zdravotních sestřiček najednou velmi hlasitě řekla: „Co vy tu vlastně ‘jeptiško’ děláte? Myslím, že patříte jinam! Hm, tak se zde zaměstnejte a dělejte stejnou práci jako my.“ Na okamžik se zamyslela. V tu chvíli nám téměř vyhrkly slzy do očí. Za okamžik dodala: „A jak tomu mám rozumět – doktor léčí a Bůh uzdravuje? Tím pacienty dostáváte jen do zmatku, ne?“ Obrátili jsme se k ní s tichým, milým výrazem ve tváři, ve kterém se zrcadlilo přijetí. A najednou jako bychom slyšeli říkat sami sebe: „Sestřičko... Ano, Bůh potřebuje vaše ruce, aby nemocným sloužili, vaše nohy, abyste k nim mohla dojít, vaše srdce... potřebuje vás. On chce skrze vás jednat, uzdravovat. Sestřičko, ve skutečnosti se vše doplňuje. Je to tichá souhra skutečností.“ To už jsme vedle sebe dřepěli u

¹² Srov. ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 38.

¹² LOHRUM, M. DORTELMANNOVÁ, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka Církve*, s. 17.

lůžka nemocného. Zdravotní sestřička chvíli přemýšlela, neřekla už nic.

Drahá Melánie, pomysleli jsme si a z našich myšlenek se stávala modlitba, ty jsi dokázala statečně stát za Tím, pro koho ses rozhodla. Své rozhodnutí jsi nikdy nevzala zpět a nezalekla ses nikoho, kdo by tě strašil, odrazoval nebo chtěl vést jinou cestou. Vypros nám, prosím, sílu v této nelehké situaci. Popros spolu s námi svého nebeského Ženicha, aby se dotkl jejího srdce.

Určitou dobu jsme tuto sestru nepotkali, až po delší době. Po srdečném přání dobrého dne neříkala už nic, ale její milý úsměv mluvil úplně nejvíc.

Psalo se dne 29. dubna roku 2006. Ten den bylo celostátní setkání zasvěcených panen v Brně. Otec biskup překrásně káže o světici dnešního dne. Ve svém kázání vzpomíná její hrdinský život a hlubokou touhu po pravdě. Byla dvacátým čtvrtým dítětem rodiny barvířů v Sieně a byla to opět ona, která našla Krista v komůrce svého srdce.

„Kateřina se neuzavírala do své cely proto, aby měla svůj klid, ale aby poznávala Boha. Poznávala ho v modlitbě, ve 'vnitřní cele', kterou objevila už tenkrát, kdy neměla v rodičovském domě žádný klidný koutek pro sebe. [...] Nyní se Kateřina modlila bez přestání a ve své víře si byla ustavičně vědoma Boží přítomnosti. Hleděla na Boha, který je sám v sobě láska.“¹³

Naslouchali jsme slovům povznášejícím ducha od otce biskupa až do chvíle, kdy se zeptal: „Víte, kterou světici dnes Církev slaví?“ Jedna ze zasvěcených panen odpověděla: „Svatou Kateřinu Sienskou.“ Biskup se usmál a dodal: „Ona je vlastně starší sestřenicí zasvěcených panen. Utíkejte se k ní jako k té, která vždy dokázala hluboce milovat...“ Tehdy jsme pochopili, že je to pravé jméno k našemu zasvěcení. Od té chvíle jsme o tom ani jedenkrát nezapochybovali. Naše hluboké následování této světice ještě vzrostlo, když nám jeden kněz už několik měsíců po slibech oznámil, že toto jméno z řeckého překladu znamená „čistá“. Tehdy jsme v hloubce srdce pochopili, proč si Pán Ježíš vybral právě toto jméno pro nás...

Konečně se nám podařilo navštívit v Olomouci kapličku, které se asi nejen ve slangu mladých říká Sarkandrovka. Tak tady, tady svatý Jane je to místo, kde jsi byl vězeň, vyslýchán, kde jsi nakonec zemřel. Podobně jako svatý Jan Nepomucký ani ty jsi nechtěl vyzradit nic z toho, co mohlo být zpovědním tajemstvím. Kaplička dýchá věrností a vytrvalostí mladého kněze, který se nezalekl ani smrti. Klekli jsme si před oltář a s hlubokým dojetím, se slzami v očích, děkovali za kněze, kteří žijí svatým, pravdivým životem. Ve skrytu duše jsme na mocnou přímluvu svatého Jana prosili za všechny ty, kteří už klesají na duchu, za všechny ty, kteří ještě prakticky

¹³ LOHRUM, M. DORTELMANNOVÁ, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 17.

nepoznali dotyk Boží lásky ve svém životě...

Svatý Jane Sarkandře, vypros všem milost, aby byli věrni Božímu plánu s nimi a dokázali se mu vždy podřídit i přesto, že ne vždy bude podle jejich představ. Jak často jsou Boží myšlenky, které Bůh o nás má, tak hluboce rozdílné s našimi myšlenkami (srov. Iz 55,8). Avšak víme zcela určitě, že tomu, kdo Boha hledá upřímně a vroucně, tomu se dá nalézt...

V dnešní době opět potřebujeme svaté kněze. Kněze, skutečné pastýře, kteří hledí víc na dobro svých oveček než na své vlastní. Kněze, kteří si berou příklad z Dobrého Pastýře, ze samotného Ježíše Krista. Vedle nich však potřebujeme lidská srdce, která si uvědomují nutnost modlitby a oběti za „náročné“ povolání kněžské, ve kterém se nebojuje proti tělu a krvi, ale proti duchu zla. Je stále mnoho těch, kteří se rozhodnou pro oběť, ale je už méně těch, kteří vytrvají... A přece: „Kdo vytrvá až do konce, bude spasen“ (Mt, 10,22) Kdo byl tím, který se tiše, ve skrytosti, ale vroucně modlil za Jana Maria Vianneye? Byla to jeho babička, tatínek nebo maminka? A nyní ten, kdo upřímně a vytrvale prosí Boha o jeho přímluvu, jistě vyprosí to, po čem jeho srdce touží, je-li to v souladu s Boží vůlí.

Už vícekrát v životě jsme se modlili tu překrásnou modlitbu novény. Slova, která vyslovil, jsou skutečné perly a prozrazují hloubku jeho skrytého života v Bohu. Možná, že kdybychom si ještě více začali všimnout toho dobrého, co se děje kolem nás, rozzářili by se nám také naše oči radostným pohledem....

Není to dávno, co jsme oslovili jednoho kněze s otázkou: „Kterou novénu se nyní budeme modlit a na jaký úmysl?“ Asi za půl hodiny přišla zpráva: „Myslím si, že by byla vhodná novéna k svaté Terezičce Ježíškově s prosbou za pokoru do kněžských srdcí...“

„Mýlíš se má milá, jestli si myslíš, že tvá Terezka vždy horlivě kráčí cestou ctnosti. Ona je slabá, velmi slabá a každý den se o tom znovu přesvědčuje, ale, Marie, Ježíši se líbí učit mě, jako svatého Pavla, umění chlubit se vlastními slabostmi. To je velká milost, a prosím Ježíše, aby tě tomu naučil, protože jen tak se najede pokoj a odpočinek srdce. Když se někdo vidí tak ubohý, nechce se už zabývat sám sebou, a dívá se jen na svého Milovaného...“¹⁴

Čím více hledíme na Toho, kterého milujeme, tím více se stáváme Jím samým. Pán Ježíš sám nás učí: „*Vezměte na sebe mé jho a učte se ode mne, neboť jsem tichý a pokorného srdce: a naleznete odpočinutí svým duším.*“ (Mt 11,29) On si přeje, abychom Ho v tomto následovali. Ať už jde o život zasvěcený, kněžský, ale také manželský, každý se má nechat stále více přetvářet

¹⁴ CVRKOVÁ, Z. *Novéna ke svaté Terezi z Lisieux*, s. 16.

v Krista Jeho Láskou – Duchem Svatým. Už Panna Maria řekla archandělovi Gabrielovi své fiat a v pokoře srdce přijala plán Boží pro svůj život. V tu chvíli sestoupil Duch Svatý a stal se zázrak všech zázraků: „*Slovo se stalo tělem*“ (Jn 1,14). Pokora je ctnost, která zve Boha do lidského srdce jedinečným způsobem. To ona, chudá dívka z Nazareta, se ve své hluboké pokoře a poslušnosti stala první po Bohu. Svatá Tereška ji následovala...

Několik let známý obraz Božího milosrdenství a jeho apoštolka sestra Faustýna. Naše hlubší „osobní setkání“ nastalo po vzhlednutí polského filmu. Jak prostinká, pokorná, jak jednoduchá... a jak veliká – veliká v Bohu! To byl první dojem. Pak jsme tento film viděli ještě několikrát. Celé její vzezření, zanechalo v našem srdci nesmazatelnou stopu...

„Pán mi dal poznat, ať se mu obětuji, aby se mnou mohl dělat to, co se mu líbí. Mám před něho vždy předstoupit jako oběť. V první chvíli jsem se ulekla, cítíc se jako bezedná bída a dobře znajíc sama sebe. [...] Když jsem přišla na adoraci [...] v té chvíli byla má mysl zvláštním způsobem osvícena. Před očima mé duše se mi promítla vize jako Pánu Ježíši v Getsemanech. Nejprve tělesné bolesti a všechny okolnosti, které je zvětší, duchovní utrpení v celém rozsahu, i ta, o nichž nikdo nebude vědět.“¹⁵

Jednoho dne jsme pociťovali ve své duši hluboký smutek a spolu s učedníky prosili: „*Pane, nauč nás modlit se.*“ (L, 11,1) V hloubce srdce jsme cítili tu neschopnost upřímně a hluboce se v modlitbě spojit se svým nebeským Otcem. V tom nám padl do očí překrásný obraz otce Pia, který s hlubokým úsměvem a pochopením jakoby říkal: „Modli se tak, jak to umíš nejlépe. Do hluboké modlitby si tě povede tvůj Nejmilejší sám...“ Později jsme v knize našli:

„Když se mu přihodí, že ´ustavičné myšlení na Boha´ se poněkud vzdálí jeho mysli, pociťuje, jak se ho najednou podivuhodně dotýká náš Pán, a to ´velmi pronikavým a sladkým způsobem v samém jádru duše. Častokrát pak proléval bolestivě slzy nad svou vlastní nevěností, ale také slzy plné něhy kvůli tomu, že ´mám tak dobrého a pozorného Otce, který mne znovu povolal do své přítomnosti´.“¹⁶

Od toho dne se nám modlitba stává stále „sladším“ a hlubším rozhovorem s Bohem.

¹⁵ BERGADANO, E., *Faustýna Kowalská apoštolka Božího milosrdenství. Rozjímáme se sv. Faustýnou Kowalskou*, s. 35 – 36.

¹⁶ RIPABOTTONI, A., *Páter Pio. Tak se modlil a tak vyučoval modlitbě. Rozjímáme se svatým Piem z Pietralciny*, s. 17.

2. SVATÍ BLÍZCÍ NAŠEMU SRDCI

Tímto jsme představili jednotlivé svaté. U každého z nich jsme chtěli zachytit určitou osobní zkušenost s nimi, jakoby setkání tváří v tvář.

Bůh si v každé době najde duše Jemu blízké, skrze které touží ostatním sdělit charisma podle potřeby jeho doby. Příběhy svatých mohou oslovit každého trošku v něčem jiném, neboť každý je originál. V této kapitole chceme představit některé okamžiky z jejich života tak, jak oslovily nás. Vedle jejich životních příběhů chceme postavit situace „obyčejných“ lidí. Chceme poukázat na to, že každého z nás potkávají podobné situace, jaké prožívali ti, kteří nyní už patří na věky na Boha v nebeském království

2.1 Svatá Melánie

Když se narodila, těžko mohl někdo tušit, jak změní život svůj, svých nejbližších, životy mnohých. Ve starověkém pohanském Římě tehdy panovaly odlišné zvyky než ideály, které si Melánie později zvolila.

„Římské paní se uměly zdobit všemi druhy šperků, odívat se do hedvábí a vyhýbat se jakémukoliv kontaktu, který by je poskvřnil. Jeroným výsměšně hovoří o zjemnělosti těchto dam, které nemohly snést špínu ulic a které se nechávaly nosit v nosítkách svými kleštěnci. Byly unaveny, jen co se dotkly země, tíha hedvábného oděvu pro ně byla utrpením a sluneční paprsek požářem.“¹⁷

Takovou paní byla také Melániina matka Caeionia Albina, zároveň však také hluboce věřící křesťankou a později, když ovdověla, následovala svou dceru v asketickém životě. Její otec Valerio Publicolo, který chtěl být vždy zadobře s církví, na druhé straně chtěl respektovat zvyky své patristické třídy, žil kompromis, který nebyl přijat jeho matkou a později ani jeho dcerou.

Jak Melánie rostla, stále víc ji lákal život jiný, než jaký viděla kolem sebe. Její životopisec píše, že k ní promlouval hlas Ducha a že ji vedl po jiné cestě. Jednalo se pouze o vnitřní inspiraci? V rodinných rozhovorech muselo často padnout jméno její babičky Antonie Melánie. Přesto už ve čtrnácti letech byla svými rodiči provdána za svého bratrance Valeria Piniana, syna Valeria Severa. Ženich byl také mladý, měl sedmnáct let.¹⁸

¹⁷ ŠPIDLÍK, T., *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 23.

¹⁸ Srov. *Tamtéž*, s. 21 – 24. 27.

2.1.1 Skrytá touha

Mladým manželům se narodily dvě děti. Nejdříve se narodila dcera, tu zasvětili pro panenský stav. Pak se narodil syn. Porod se však udál předčasně, syn vzápětí po porodu zemřel. Zároveň také Melánie byla tak vyčerpaná, že se zdálo, že zemře i ona. Na ubohého Pianina to bylo už příliš mnoho. Nejdřív se pustil do zoufalého pláče, potom běžel do kostela, objal oltář a nahlas se modlil za život své ženy. Když slíbil Bohu, že zbytek svého života stráví se svou ženou v čistotě, tak, jak si to ona už dávno přála, její zdraví se okamžitě zlepšilo. Vše dostalo ještě hlubší charakter, když také dcera, zasvěcená panna, zemřela.¹⁹

„Šla jsem k patě velkého kříže, tam jsem padla na zem, omývala jsem Jeho nohy svými slzami, přinesla jsem Mu oběť svého syna a žádala jsem Ho, aby se stala Jeho božská vůle. Strávila jsem noc bdění u mrtvolky svého dítěte. O půlnoci jsem uložila svého malého do rakve. Když jsem ho objala, byl ledový. To na mě silně zapůsobilo.“²⁰

Mladí manželé tiše přijali tuto ztrátu svých dětí. Nyní už oba pochopili a svůj život nabídli Bohu jako oběť z lásky tak, jak si to jen On bude přát.

„Všechno začalo tím, že jsem musela schovávat hlubokou touhu svého srdce po pokání, oběti, změně života, vlastně po živém Bohu...“ sdělila nám jedna slečna, která už jako děvčátko velmi toužila zasvětit svůj život Bohu. „Když jsem se chtěla postit, musela jsem tak, aby to za žádnou cenu neviděl především můj otec. Vždy říkal, abychom se postili tak, aby o tom nikdo nevěděl. Vždyť okázale se postí zákoníci a farizeové (srov. *Mt 6,16*). Má matka mu často odpovídala, že přece nikdo o nás neví, ale jak to můžeme skrýt před ním, když s ním žijeme v jedné domácnosti?“ Jak velmi podobné. Svatá Melánie si pod své krásné šaty oblékala tuhou žinici, aby nepobuřovala své okolí a zároveň aby splnila touhu svého Jediného, kterého se už dávno rozhodla následovat. Vždyť náš nebeský Otec vidí i to, co je skryté (srov. *Mt 6,6*).

Svým čistým zrakem a upřímným srdcem hleděla do tváří svých bližních, a potom v tichosti – v pohledu na ukřižovanou Lásku, prosila o odpuštění nejen svých vin, ale také těch, které denně potkávala. A čekala... Čekala, až jediný Pán jejího srdce sám obhájí a ukáže všem už nezakrytě směr její cesty. Tyto strastiplné dny jejího života jistě sloužily jako příprava na poslání, které s ní Bůh sám zamýšlel. I naše slečna V. také tenkrát netušila, že to, co prožívá, je vlastně tou nejlepší přípravou pro její budoucí povolání...

¹⁹ Srov. ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 37 - 38.

²⁰ ARMIDA, C. *Duchovní deník matky rodiny*, s. 93

2.1.2 Zřeknutí se světa

Svatá Melánie čekala dlouho na obrácení svého otce. Byl to opět zásah Boží.

„Jednoho dne Publicola zavolal ke svému loži Melánii a Piniana. Možná se báli nebo plakali. Ale jejich skleslost byla utišena těmito otcovými slovy: 'Odpusťte mi, děti, že jsem pro přemíru mé pošetilosti upadl do těžkého hříchu. Ze strachu z urážek ze strany rouhačů jsem vám zabraňoval a zakazoval kráčet po nebeské cestě. Nyní však odcházím k Pánu: dělejte, jak uznáte za vhodné. Následujte své touhy podle Boha, jak jste se rozhodli. Postarejte se jen, aby mi Bůh, vládce všech, odpustil.' Představte si radost mladých. [...] Utěšovali se slovy žalmu: Slyš, dcero, pohleď a nakloň své ucho, zapomeň na svůj lid, na otcův dům, neboť král zatoužil po tvé kráse.“²¹

Smrt otce jim už nepřipadala tak hrozná. Prožívali ji jako okamžik svého zřeknutí se světa.

Po otcově smrti může už svatá Melánie, její manžel i její matka, která nyní touží svou dceru následovat, nezahaleně milovat svého nebeského Ženicha a hned začíná jednat podle toho, jak On si to přeje. Po otcově smrti začínaly věci nabírat směr, jaký si přála Melánie, v jejíž srdci, byl hluboce přítomen Kristus. Nechala se jím plně vést. Kristův hlas se naučila vnímat už dřív. Nyní věděla co, kdy a jak má učinit. V tom nejhlubším zákoutí srdce jasně poznávala, pro které jednání nyní přišel příhodný čas.

„Melánie najednou převzala vše do svých rukou tak samozřejmě, že se jí nikdo neodvažoval odporovat. Nyní byla opravdu dospělá. Konečně mohla uskutečnit to, co ji tak vzrušovalo na příkladu její babičky a při čtení knih.“²²

Její touha konečně jasně a viditelně vystupuje z jejího srdce napovrch. Je jí jedno, co si o tom budou myslet lidé okolo. Bůh přijal její tichou, skrytou oběť srdce, nyní může vyplout ze svého přístavu, tak jak velké lodě plují za dobrodružstvím. Zde začíná dlouhá cesta jejího dobrodružství s Bohem.

Když se jednou člověk rozhodne jít cestou, kterou poznal jako vůli Boží pro svůj život, myslí to upřímně a vážně, svoji oběť spojí s obětí Ježíše Krista na kříži, jeho život se stává obětí Bohu příjemnou. Pane, učiň z nás oběť příjemnou a ustavičnou, pokorně prosíme.

²¹ ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 23.

²² *Tamtéž*, s. 41.

2.1.3 Přijatá oběť

Když se člověk rozhodne radikálně následovat Boha a jsou-li kolem něj další blízcí lidé, tito lidé mají už jen dvě možnosti. Buď půjdou dále s tím, ve kterém vidí Kristovo světlo, což znamená, že také zapřou sami sebe, vezmou svůj kříž a následují Krista (srov. *Mt 16,24*), nebo se zastaví a postupně se odloučí. Je až dojemné, jak Pinianus, Melániin manžel, nyní už bratr, okamžitě odpovídá na její otázku a plní její naléhavou prosbu:

„Řekni mi, od té doby, kdy jsme začali uskutečňovat svůj slib Bohu, tvé srdce se nikdy neotevřelo touze po mně? [...] Mladíkova odpověď byla povzbuzující: ‘Po té, co jsme vyslovili svůj slib Bohu, nevnímám tě jinak, než jak vnímám svatou matku Albínu.’ [...] ‘Poslechni mě teda jako svou matku a jako svou duchovní sestru. Odlož oděv z kilické látky. Nehodí se pro toho, kdo kvůli Bohu opustil marnost světa. Pinianus poslechl bez odmlouvání, jako vždy. Odložil šaty z kilické látky a obstaral si jiné, ušité z látky z Antiochie.’²³

Také slečna V. o které už byla řeč výše, zažila jednu podobnou situaci ve svém životě: „Vypadalo to, že mi konečně porozuměl, dokonce už začal chodit na denní mši svatou a nevynechal žádnou Adoraci. Věděla jsem, že to myslí vážně. Byl stále více usebraný a myslím, že se denně modlival v ty dny růženec. Velmi jsem se modlila a hledala vhodnou příležitost. Věděla jsem, že ten okamžik jednou přijde a já se budu muset zeptat... Po uplynutí nějaké doby a několika promodlených novénách jsem přerušila ticho otázkou: ‘Toužíš mě ve svém srdci ještě stále učinit svou ženou?’ Jeho odpověď byla ta nejkrásnější, kterou jsem mohla čekat: ‘Budeš pro mě vždycky jediná, výjimečná a originální... V poslední dny se však ve mně vzbudila opět veliká touha už z dětství – stát se knězem. Jsi první, které to říkám, ale musíš se za mě modlit...’“

Srdečná výpověď této slečny měla pro nás znamenitou cenu. Mladík se potom knězem skutečně stal a nyní je věrný služebník Boží.

2.1.4 Setkání

Boží prozřetelnost neopouští, ale vede své služebníky a dává jim velikou milost setkat se vždy v pravý čas s těmi, kteří ukážou další směr. Tak se stalo i Melánii, Pinianu a Albině, když se vylodili v Africe. Nyní už nebyli jen tři, následovala je skupina panen, které se rozhodly žít stejným životem jako oni. Byli zde očekáváni duchovními přáteli, mimo jiné také svatým

²³ ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 43.

Augustýnem, který se velice toužil s nimi setkat. Také on se vzdal všeho, co měl a rozhodl se následovat Krista. „Co mohl učinit pro ně samotné? Hledali vlastní životní cestu, identitu svého povolání. Kdo jim mohl ukázat správnou cestu lépe než biskup? [...] Můžeme předpokládat, že dal moudré rady i Melánii a Pinianovi.“²⁴

Našli své poslání. Melánie se stává poustevnicí a zakladatelkou mnohých klášterů. A nyní, kdy je uzavřena v cele, vzniká nové duchovní pouto mezi matkou a dcerou. Každé setkání těchto dvou srdcí má svůj hluboký duchovní význam. Když matčina duchovní láska vítězí nad pozemskou, objímá svou dceru s těmito slovy:

„Doufám, že budu moci mít i já účast na tvém utrpení, drahá dcero. Matka sedmi synů Makabejských viděla v jedné hodině utrpení svých synů, a proto cítila i jejich štěstí. O co víc dostanu já, která trpím víc než ona, když patřím na tebe, jak se den co den umrtvuješ, bez odpočinku a uprostřed toliké námahy. [...] Děkuji Bohu, že jsem byla uznána za hodnu dostat od Boha takovou dceru.“²⁵

Bohu milá duše V. je nyní představenou jedné kongregace. Později řekla, že právě na přímluvu svaté Melánie našla svou cestu ke Kristu. Když ten, kterého se rozhodla z lásky darovat Bohu, stal knězem, hledala, co Pán Ježíš očekává od ní. Tehdy se setkala s touto světicí „tváří v tvář“, její životopis ji hluboce oslovil. Kdo ji už mohl lépe poradit než světice Boží? Následovalo další setkání, poznala svého duchovního vůdce a krátce na to svou životní cestu. Přesto, že se nyní obětavě stará o duše ji svěřené, stejně jako svatá Melánie nezapomíná ani ona na svůj duchovní život. Na prvním místě stále zůstává její skutečný Ženich, nebeský Ženich, kterého si mohla vybrat ona sama, podobně jako svatá Melánie. Díky své zkušenosti z mládí dobře ví, kolik modliteb a obětí potřebuje kněžské povolání. Je jí jasné, že najít tento veliký dar je jako najít tu nejvzácnější perlu, jít, prodat všechno a tuto perlu tak navěky získat (srov. *Mt* 13,46). S tichým úsměvem vzpomíná na toho, kterého darovala Bohu. Také zde zvítězila duchovní láska nad pozemskou a stále vítězí. Také mezi nimi je hluboké duchovní přátelství skryté v Bohu. Je šťastná, vždyť oběť jeho kněžství může nést ve svém srdci spolu s ním...

²⁴ ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*, s. 75.

²⁵ *Tamtéž*, s. 115.

2.2 Svatá Kateřina Sienská

Jméno Kateřina, Katka, nebo Kát'a nám dohromady nic neříkalo až do chvíle, kdy jsme ve svém srdci jasně pochopili, že toto jméno nám dává Pán Ježíš sám. Svatá Kateřina se nám od té chvíle stala důvěrně známou světicí, velmi blízkou našemu srdci.

Když se narodila v roce 1347 v rodině Benincasů jako malé, něžné děvčátko, nikdo nemohl tušit, jak blízko bude mít k Ježíšově svatému Srdci. Její otec Jacopo Benincasa, vážený mistr barvíř, byl mužem tichým a trpělivým. Svě děti vychovával k přímosti a bohabojnosti. Právě on to byl, který měl pro své dvacáté čtvrté dítě největší pochopení. Její matka Lapa měla tuto svou dceru ze všech dětí nejraději, poněvadž žádnému ze svých dětí nemohla dávat vlastní mléko, měla je tak rychle za sebou, jen Kateřině. Velmi těžce se později smiřovala s její životní cestou.²⁶

2.2.1 Samota s Kristem

Ve svých sedmi letech zatoužila po tichu, samotě s Kristem. Už pouštní otcové kladli důraz na samotu, na ticho. Je to první podmínka ke skutečné modlitbě. Modlitba není „jenom“ neustálé mluvení k Bohu. „Modlitba je společenství, je to živý vztah k Bohu. Základním předpokladem k modlitbě je proto umění naslouchat. Vynikající pomůckou, která přímo nutí k naslouchání je ticho.“²⁷

Naučit se být jenom tak v tichu se svým Pánem. Hledět Mu do očí, tiše se usmívat a čekat na Jeho úsměv. Naučit se, že ne množství slov tvoří modlitbu, ale to, že naše srdce se celé ponořilo do slov vyřknutých ústy. Slova, která máme na svých rtech, kež vycházejí ze srdcí hořící láskou k Bohu i bližním. Vždyť On je Tím, který nás miloval dřív, než jsme Ho byli schopni my sami milovat (srov. 1 J 4,10). Stvořil nás z čisté lásky a s každým z nás má svůj plán.

2.2.2 Cela sebepoznání

V cele sebepoznání sv. Kateřina stále víc nacházela Boha a také sama sebe.

„Jak jsi to, věčný Otče, stvořil tady toho svého tvora?“ Volá v jedné modlitbě. ‘Tomu se

²⁶ Srov. LOHRUM, M. DORTELMANNOVÁ, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 5-7.

²⁷ ŠTIVAR, B. *Modlitba otců pouště*, s. 5.

nemohu dost vynadivit. Ty mi to připomínáš a mně je to opravdu jasné: Ve svém světle ses viděl ohněm své lásky nucen povolat nás k bytí bez ohledu na hříchy, kterých se proti Tobě dopouštíme. Jinak neexistuje žádný jiný důvod, pro nějž bys to udělal, věčný Otče, donutil Tě k tomu žár Tvé lásky. Nevyslovitelná Lásko!...²⁸

Ještě stále máme v živé paměti těch několik let, kdy jsme podobně jako Kateřina zůstávali „uzamknutí“ v cele sebepoznání. Tehdy šlo o naše srdce, o hlubokou samotu a opuštěnost od druhých. Nikdo nám v prožívané situaci nemohl rozumět, nikdo nemohl plně poradit, člověka se tenkrát jakoby nedalo dovolat. Prožívali jsme hlubokou temnotu, tmu a smutek, který ale neměl důvod z něčeho pramenit. Jediným světlem v těch letech nám byla modlitba, ze začátku velmi povrchní. Postupně jsme si uvědomili, že tyto chvíle jsou naším jediným útočištěm. Ne, že by byly plné rozkoše, nic citového naše srdce při tom neprožívalo, ale bylo to to jediné, co nás ještě „drželo nad vodou“. Při tom nám bylo jasné, že toto ztratit, znamená ztratit všechno...

V těchto doslova bezútešných dnech jsme si vlastní rukou opsali několik modliteb a denně jsme se je modlili, spíš utíkali jsme se k nim jako k jedinému útočišti.

Až později jsme pochopili, že jsme ta léta byli uzavřeni v cele sebepoznání a kromě Boha nebylo člověka, který by mohl nahlédnout dovnitř. V této těžké, bolestné situaci, která na nás ležela jako přetěžký kříž, jsme neustále hledali Boží tvář (srov. Ž 24,6) a nikdy neopomenuli toužit po naplnění Boží vůle v našem životě. Přestože duchovní vůdce a několik kněží se o to horlivě snažilo. V té nejlepší víře chtěli pomoci a správně poradit. Avšak kdo porozumí jednání a cestám Božím? „*Tvoje činy, Hospodine, jsou tak velkolepé, Tvoje záměry jsou přehluboké!*“ (Ž 92,6) Bůh častokrát dopouští tuto cestu. Je to cesta „tunelem“, ve kterém člověk nevidí nic než tmu, často tmu svého srdce. Jen jediné světlo může v této tmě duši ještě svítit. Je to světlo víry. Bůh uvádí duši do sebepoznání právě v uzavřenosti této své cely. Je-li duše trpělivá, dočká se své hluboké proměny.

„A kdyby se její smyslnost chtěla hanebně vzepřít rozumu a chtěla předkládat své požadavky, svědomí si oděje soudcovský talár, pojme nenávisť k pokušení a přidrží se rozumu, takže žádný neuspořádaný popud nezůstane bez nápravy. [...] Sváté a čisté svědomí vidí někdy hřích tam, kde není. Pro velikou čistotu svědomí, totiž vidí vinu, kde žádná nebyla. Ale tak má jednat a jedná duše, která se chce vymanit ze stavu nedokonalosti, když v cele sebepoznání se světlem víry očekává mou prozřetelnost.“²⁹

²⁸ LOHRUM, M. DORTELMANNOVÁ, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 17

²⁹ HLAVÁČOVÁ, I. *Svatá Kateřina Sienská. Dialog s Boží prozřetelností*, s. 116-117.

2.2.3 Patřit jenom Bohu

Už od dětství jsme toužili patřit jedině Bohu. Naši tichou dětskou modlitbou byla slova: „Pane Ježíši, jediná Lásko našeho srdce, učiň, abys Ty jediný zůstal vždycky jedinou Láskou našeho srdce. Chtěli bychom, abys měl před všemi navěky přednost.“ A mýjela léta. Přátelům kolem nás jsme zpívali na svatbách, naše srdce však stále hořelo láskou ke Kristu. Tehdy jsme si často mysleli: Všichni okolo se budou ženit a vdávat, jen my ne. A jejich svatby jsme jim z celého srdce přáli. Čím roky přibývaly, tím jsme stále více vnímali touhu zasnoubit se jedinému muži, Kristu. Podobně jako svatá Kateřina ani my jsme nevnímali touhu vstoupit do některého z „klasických“ řádů nebo sekulárních institutů. Pamatujeme si, jak se jeden kněz, v té době zpovědník, nad námi podívoval slovy: „Zvláštní, to děvče má úplně jednoznačné povolání, hluboce touží po hábitě, ale nechce vstoupit do žádného „klasického“ řádu.“ Až nyní si uvědomujeme, jak je to podobné a blízké. Proč asi ani Kateřina neměla touhu vstoupit ke kontemplativním Dominikánkám?

„Jak nás informuje Rajmund, jasno o svém povolání získala jakoby ve snu: 'Zdalo se jí, že vidí shromáždění mnoha svatých otců a zakladatelů řádů, mezi nimi i svatého Dominika... Všichni kdo tu byli shromáždění, ji vybídli, aby si vybrala některý řád, v němž by vedla světlejší život než dosud a vykonávala práci, která by byla Bohu ještě milejší. Aniž okamžik zaváhala, obrátila své oči na svatého Dominika a přistoupila k němu, on ji vyšel vstříc – přes ruku nesl šat sester. Byl to hábit kajících sester svatého Dominika. [...] Tyto kající sestry tvořily v 'kajícím řádu svatého Dominika' zvláštní skupinu, která byla později nazvaná třetím řádem.“³⁰

Když se přiblížil den našeho panenského zasvěcení se Kristu, vnímali jsme ještě silné útoky zlého ducha. „*Bud'te strážliví! Bud'te bdělí! Váš protivník, ďábel, obchází jako 'lev řvoucí' a hledá, koho by pohltil. Vzepřete se mu, zakotveni ve víře, a pamatujte, že vaši bratři všude ve světě procházejí týmž utrpením jako vy.*“ (1 P 5,8-9) Naše touha v srdci navěky se darovat Bohu byla tak veliká a obava z toho, aby to někdo nepřekazil tak hrozivá. V tyto dny nám zůstalo jediné: obrátit se plně na Krista a neustále se modlit. Opět vstoupit do komůrky svého srdce a zůstat v ní... Tiše důvěřovat, že také Kristus tak velmi touží být naším nebeským Ženichem. Tehdy nám velmi pomohla a hodně nás potěšila zpráva jednoho kněze, který věda o našich vnitřních utrpeních napsal: „Připrav se na svatbu, nevěsto, Ženich čeká...“

V tichý předvečer onoho slavného dne jsme měli možnost dlouho do noci setrvávat před

³⁰ LOHRUM, M. DORTELMANNOVÁ, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 13.

Nejsvětější svátostí... Naše vnitřní radost se nedá slovy vyjádřit. To, co jsme tehdy prožívali, zůstane uzavřeno v našem srdci, neboť je příliš těžké popsat to. Podobně jako Kateřině nastal také pro nás celoživotně očekávaný přeslavný den!

Shromáždili se všichni, po kterých jsme toužili, aby přišli. Podobně jako tenkrát Kateřina přišla se svou matkou do kostela, kde ji tehdejší představený těchto sester mohl obléci černobílý šat kajících sester,³¹ také my jsme v onen den přišli do chrámu se svými drahými rodiči, kteří už tuto naši cestu přijali. Když jsme jim jednou večer s třesoucím se hlasem sdělovali své rozhodnutí, tatínkovi stékali slzy po tvářích a maminka se ještě tiše zeptala, jestli jsme se přece nechtěli vdát. Tuto otázku nám později položila ještě několikrát. Bylo však vidět, že dnes už je s naší volbou úplně spokojena a vyrovnaná.

„S pomocí Boží prohlašuji, otče, před Tebou a před svatým lidem Božím, že chci zachovávat dokonalou čistotu a následovat Krista.“

Do rukou biskupových jsme skládali tento slib čistoty Bohu a takto jsme se stali zasvěcenou pannou. Naše duše se nacházela v hluboké blaženosti a jakoby zněla slova Kristova: „*Ne všichni pochopí to slovo, jen ti, kterým je to dáno. [...] Někteří nežijí v manželství, protože se ho zřekli pro království nebeské. Kdo můžeš pochopit, pochop.*“ (Mk 19,11.12).

„První uskutečnění zasvěceného života v historii křesťanství nalézáme v letmé zmínce ve Sk 21,8-9. Roku 58 existuje v Cézareji malá domácí komunita čtyř sester, dcer jáhna Filipa, které jsou obdařeny charismaty panenství a proroctví. Z této zmínky můžeme vyrozumět, že její existence už byla uspořádána podle základních pilířů řeholního života: komunitní dimenze, celibát pro Boží království, prorocký úkol. Takový asketismus je prožíván v otcovském domě, je domácí. Toto spontánní řešení už dává tušit jeden způsob zapojení a dynamické přítomnosti. [...] Pokračuje i v poapoštolské společnosti.³²

Následný krátký pobyt v komunitě nás opět jakoby uzavřel do vnitřní cely. Se svým nezměrným tajemstvím jsme zůstali „samí“, před lidmi plně skryti. „Pravda bez lásky je nesnášenlivá a odpuzuje. Lásky bez pravdy je slepá a nemá trvání. Vyznávající pravdu budeme růst v lásce, v Tom, který je Hlava, totiž Kristus.“³³ Zůstali jsme upřímní a toužili jsme se stále více sjednotit s utrpením Kristovým a takto Ho prosit za svět. Toužili jsme poznat stále víc a do hloubky Jeho záměr pro náš život.

Podobně jako Kateřina, ani my jsme hned neporozuměli, proto jsme také zakusili zklamání... „Kateřina nerozuměla ničemu z diplomacie a neprohlédla záludné mocenské soutěžení politiků.

³¹ Srov. DORTELMANNOVÁ, M. LOHRUM, M., *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 15.

³² BRICHTOVÁ, T. LACHMAN, J. *Slovník spirituality*, s. 1154.

³³ HOLČÁKOVÁ-MASTO, R. *Bůh v mém životě II. Příběhy, které se opravdu staly*, s. 61.

Brala slova tak, jak byla vyslovena, jako pravdivá. A tak musela zakusit těžké zklamání.³⁴

Také zklamání dokázala Kateřina přijat a proměnit. Snažili jsme se to učinit dle jejího příkladu. Podobně jako ona, také my jsme chtěli získat z každé situace prospěch pro spásu vlastní i spásu všech duší. Naslouchala Duchu Svatému, proto dokázala poradit nejen duším mnohých, ale také papežům.³⁵

Její srdce bylo plně sjednoceno jak s Kristem, tak s Církví, po čemž touží také naše srdce...

„Znovu se Kateřina dostala do stavu smrti: ‘...jako by paměť, rozum a vůle už neměly v mém těle co dělat’ a v pohledu zpět se jí zpřítomnily všechny milosti, které za svého života přijala, dříve než definitivně nabídla svůj život jako oběť za Církev: ‘Upínala jsem se už jen na to, co se dalo dělat, abych se obětovala pro Boha a svatou církev’ [...] a darovala Bohu své srdce, které, jak ukazuje vidění o výměně jejího srdce, se milostí úplně proměnilo v srdce Kristovo: ‘Ach, věčný Bože! Přijmi oběť mého života v tomto mystickém těle svaté Církve. Já Ti nemohu dát nic jiného, než co Tys daroval mně. Vezmi si tedy moje srdce a přitiskni ho na tvář své nevěsty (tj. Církve).’ A Bůh ji vzal za slovo: ‘Tu obrátil věčný Bůh zrak své dobroty na mne a vytrhl mi srdce a vložil ho do svaté Církve.’³⁶

V neděli 29. dubna roku 1380, po prožití těžkého smrtelného zápasu se na její tváři rozhostila nebeská radost. Její oči začaly radostně zářit. Bylo vidět, že unikly hrozivému moři... „Prosím Tě, měj se mnou slitování pro svoji krev!“ Svou duši do rukou Kristových odevzdala přibližně v hodinu sexty.³⁷

2.3 Svatý Jan Sarkander

„Můžeme se pokusit vystoupit prostřednictvím myšlení z časnosti, v níž jsme uvězněni, a vytušit, že věčnost není stereotypní, do nekonečna se opakující sled kalendářních dní, ale spíše něco jako naplněný okamžik, v němž my spolu s celkem, jenž nás obepíná, spočíváme ve vzájemném objetí.“³⁸

Toto jistě sv. Jan dokonale pochopil ve chvíli své fyzické smrti. V jeho pozemském životě bylo také mnoho naplněných prožitků, zvláště ve chvíli, kdy se setkal náš pozemský čas s okamžikem, kdy se k němu sklonil Pán. V okamžiku smrti se však setkal a spojil navěky s Tím,

³⁴ DORTELMANNOVÁ, M. LOHRUM, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka církve*, s. 69.

³⁵ Srov. *Tamtéž*, s. 11.

³⁶ *Tamtéž*, s. 96.

³⁷ Srov. *Tamtéž*, s. 97-98.

³⁸ BENEDIKT XVI. *Spe salvi*, s. 21.

kterého miloval, kterému sloužil celý život a kterému navěky zachoval věrnost. Podobně jako svatý Jan Nepomucký, také on raději zemřel, než by měl prozradit zpovědní tajemství...

Jan Sarkander se narodil 20. prosince 1576 ve Skočově v Těšínském Slezsku jako syn Řehoře Matěje Sarkandra a matky Heleny Gurecké z Kroníc. Počet jeho sourozenců se přesně neví. Když bylo Janovi 13 let, zemřel mu otec a matka se s dětmi přestěhovala na Moravu do biskupského Příbora. Pro studia na teologické fakultě se Jan rozhodl v roce 1604.³⁹

2.3.1 Radost z kněžství

Na životě svatého Jana je příznačné jisté hledání:

„Nemohu se zbavit dojmu, že právě to je to pravé slovo, které tvoří Janův život značně nesvětecký a pro mnohé je skutečným kamenem úrazu. Naproti tomu právě toto hledání přibližuje významným způsobem barokního svérce Jana Sarkandra dnešnímu člověku. Hledání místa v životě, ve světě a ve společnosti, v době, která nebyla o nic klidnější než doba dnešní.“⁴⁰

Kolik mladých lidí, a nejen mladých, dnes hledá své uplatnění, své místo v životě. Jak rozbouřená dnešní doba. Dokonce ani u těch, kteří zasvětili svůj život Bohu, vstoupili do manželství, nebo se rozhodli pro život kněžský, není v dnešní době záruka, že vydrží až do konce. Tato záruka samozřejmě neexistovala ani dřív, ale dnes je o to víc oslabena. Co s knězem, který odešel z kněžství a rozhodl se oženit? Může být ještě i on svatý? A dnešní doba skrývá takových mnoho. Jeden děkanát, kde je velmi málo věřících, je touto skutečností už natolik otřesen, že místní děkan se děsí už nyní chvíle, kdy opět odejde nějaký kněz a ožení se. Hledáme, co se stalo? Jistě se do jisté míry oslabila vznešená spiritualita kříže, který není možné vypustit z lidského života...

Už se asi nepodaří zjistit, jak to ve skutečnosti bylo. Existuje jen svatební smlouva, která je jasným dokladem Janova úmyslu oženit se. Nevíme, jestli Anna Plachetská zemřela ještě před svatbou, nebo krátce po ní. Díky této jeho životní epizodě si jeho život vysloužil množství kritiky různých lidí. Je však tento odsuzující postoj nutný? Půjdeme se překrásného výkladu autora:

„Není tato epizoda se zamýšleným manželstvím spíše dokladem opravdovosti a hledání skutečného, pravdivého a sobě odpovídajícího místa ve společnosti počátku 17. Století? [...] V připravovaném sňatku můžeme plným právem spatřovat doklad jeho čestnosti a nesmlouvavé

³⁹ Srov. NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník k svatořečení*, s. 10-12.

⁴⁰ *Tamtéž*, s. 13.

opravdovosti, vždyť dvěma pánům nelze sloužit. Zaměňuje-li po delším hledání a odloučení službu Bohu u oltáře za službu v manželství, pak nesmíme zapomínat, s jakou ochotou se – zbaven manželských závazků – vrací zpět k Bohu.“⁴¹

Není to dávno, co se v jedné dědině objevil v řádu nový bratr. Kdyby jednomu svému blízkému člověku tenkrát neotevřel své srdce, málokdo by si domyslel, co všechno má už za sebou. Stal se řeholníkem, složil slavné sliby a v zápětí byl vysvěcen na kněze. Tolik se těšil, vždyť být knězem si přál už od dětství. Nyní má vlastně všechno, po čem tak dlouho toužil... Stačil jeden pohled, jedno slovo, jedna myšlenka. Pomalu ale jistě se rozbíjel jeho modlitební život, stále více než na Krista, myslel na ni. A pak to přišlo. Už to nemohl déle skrývat. Stál před těžkým rozhodnutím, ve kterém city už hráli příliš vysokou hru. Odešel, oženil se, zradil. Stal se však zrádcem?

Všechno to, co k ní na začátku cítil, však nemělo dlouhé trvání. To, co se zdálo na patře sladké jako med, v žaludku zhořklo jak pelyněk (srov. Zj 10,9). Nakonec k jeho štěstí, což na začátku tak neviděl, nemohli mít spolu děti. Během času rostla v něm stále hlubší touha vrátit se. Být opět celý, celičský Kristův. Když jeho nevlastní děti dospěly, a on už neměl vůči nim vyživovací povinnost, neváhal. Poprosil o odpuštění, poprosil o návrat. Bylo mu vyhověno s určitými podmínkami. Nebylo pro něj lehké tyto podmínky splnit, ale touha po opětovném kněžství byla silnější. Splnil vše do poslední tečky. Prokázal svou pokoru a poslušnost a po pěti letech mohl opět sloužit mši svatou. Mohli jsme ho v tomto období zahlédnout. Málokdy se vidí tvář člověka tak šťastná a pokojná, jak tomu bylo v jeho případě. Stejně by jistě už nikdy nejednal. Vždyť se říká, že do stejné vody podruhé už nevstoupíš...

Nyní má opět svou farnost, žije příkladným životem pokory, hluboce pravdivě a pro farníky je, především Kristus v něm, velkou útěchou. Není zde pochyb o tom, že touží Kristu vynahradiť své pochybení. Spíš bychom řekli, že je na něm poznat touha po svatosti, která vyvěrá z hloubi jeho srdce. Jistě hluboké milosrdenství prokazuje svým farníkům, když k němu s důvěrou přicházejí ke svátosti smíření. „Toužím, aby kněží hlásali toto mé veliké milosrdenství k hříšným duším. Ať se hříšník nebojí přiblížit se ke mně. Pálí mě plameny milosrdenství, chci je vylít na lidské duše.“⁴²

22. prosince 1607 přijal Jan Sarkander z rukou kardinála Dietrichštejna všechna čtyři nižší svěcení najednou. Nutným předpokladem ke svěcení byla také zkouška, kde kandidát musel prokázat své teoretické vědomosti i morální bezúhonnost, což v jeho případě bylo jistě

⁴¹ NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník ke svatořečení*, s 16.

⁴² KOWALSKÁ, F. *Deníček. Boží milosrdenství v mé duši*, s. 52.

především v důkazu o tom, že jeho manželství bylo anulováno smrtí manželky. Tato zkouška proběhla den před svěcením.⁴³ „Byl-li Sarkandrovým světitelem sám kardinál Dietrichštejn, známý svou svědomitostí, pak je to jasným důkazem nejen toho, že obstál ve zkoušce, ale i nepřímým dokladem jeho kvalit.“⁴⁴

2.3.2 Život kněze

Ve svém kněžském životě vystřídal mnoho míst, bydlel na různých farech, poznal mnoho duší. Na této jeho životní cestě se ještě mnohokrát potvrdila jeho spolehlivost, vyrovnanost, láska ke Kristu a také k čistotě a pravdě. Především však velmi miloval Krista Eucharistického. Každý kněz by se měl snažit být druhým Kristem a jím se stává nejlépe právě při adoraci.

„Zde se může uskutečňovat v plnosti důvěrné přátelství s Kristem, úplné připodobování jemu, ztotožňování s ním, ke kterému jsou zasvěcení pozváni svým povoláním. V Eucharistii nás totiž Pán Ježíš přidružuje k sobě ve velikonoční oběti Otci: Obětujeme a jsme obětováni. [...] Zasvěcení samo dostává Eucharistickou strukturu: je to naprosté obětování sebe, úzce spojené s eucharistickou obětí.“⁴⁵

Právě z Něho neustále čerpal a stále více se stával obětí Bohu příjemnou. Nikdo nedokáže položit život za svého Pána, není-li na to připravován celý život a není-li neustálou denní obětí z lásky...

Jan čerpal ze zdroje, z pramene živé vody, proto také jeho pastorační činnost nesla skutečně veliké ovoce. O jeho činnosti ve Zdoukách máme několik podrobných zpráv. Před jeho působením se tam snažil konat lidové misie Jan Drachovský z olomoucké koleje s ne příliš valným výsledkem. Ze strany farníků zde byla katastrofální situace. Avšak při zvěstování těchto úplných základů se nejlépe vysvětlovaly pravdy katolické víry. Následně byla tato služba svěřena kardinálem Dietrichštejnem Janovi. Jistě by tak náročný úkol nebyl svěřen kolísavému, nestálému a prchlivému knězi. V důvěře v jeho moudrost, učenost a zbožnost dostává dokonce fakultu rozhřešovat z hříchů rezervovaných biskupovi. Ta mu dává moc udělovat rozhřešení zhářům, svatokrádcům, podvodníkům, uchvatitelům církevního majetku, útočníkům na posvátná místa, vrahům a mnohým dalším. Jak blízké musí být spojení tohoto kněze s nebeským Veleknězem.⁴⁶

⁴³ Srov. NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník ke svatořečení*, s. 16-17.

⁴⁴ *Tamtéž*, s. 17.

⁴⁵ Černá, Z. *Znovu začít od Krista. Obnovené úsilí zasvěceného života v třetím tisíciletí*, s. 36.

⁴⁶ Srov. NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník ke svatořečení*, s. 21-22.

„Aby Eucharistie mohla přinášet očekávané plody společenství a obnovy, nemohou chybět podstatné podmínky, hlavně odpuštění a úsilí o vzájemnou lásku. Podle Pánova učení musíme se smířit s bratry dříve, než přineseme oběť na oltář (srov. *Mt 5,23*).“⁴⁷

Z jeho blahodárného apoštolátu v této farnosti jistě vzešlo mnoho maličkých, které Pán Ježíš zve k sobě. „*Nechte děti přicházet ke mně, nebraňte jim, neboť takovým patří království Boží.*“ (*Mk 10,14*) Kolik prvních svatých přijímání zde asi muselo nastat? Můžeme si však živě představit, že z úst svatého kněze, který v nejvyšší míře uctíval Krista Eucharistického, mohla nejednou z kazatelny zaznít také tato slova:

„Radujte se, moji drazí malí přátelé, nejkrásnější den vašeho života nadešel, nadešel den Boží. Jste knížata této slavnosti, jste hosty na hostině Páně, který vás již dlouho toužebně očekává. Až bude ve vašem nitru, řekněte mu všechno, co máte na srdci!“⁴⁸

Když se přiblížil konec jeho života a Pán se rozhodl povolát si tohoto svého služebníka, udělil mu mučednickou palmu, které, jak si možná myslel dřív, nebyl nikdy hoden. I takto se dá vyložit jeho reakce při druhém výslechu na to, že bude vyslýchán útrpným právem.

„Padl na kolena a pro Boha prosil, aby respektovali jeho duchovní stav. On že nic nezatajuje a své svědomí nechce obtížít. [...] Se svou prosbou však neuspěl, proto prohlásil, že před Bohem, svým svědomím a celým světem je nevinný a kdyby pro bolest řekl, něco víc než dosud, že to všechno je neplatné a nepravé.“⁴⁹

Byl vyslýchán celkem čtyřikrát, krutě a nelidsky mučen. Jeho odvaha a statečnost je obdivuhodná. Na následky tohoto mučení zemřel v úterý 17. března 1620 večer mezi 22. a 23. hodinou. Do posledka se modlil breviář. S vykloubenými rukama však nemohl obracet listy, proto si je obracel svým jazykem...⁵⁰

2.4 Svatý Jan Maria Vianney

„Kaplan Blanchon otevřel křesní matriku dardillské farnosti, namočil husí brk do kalamáře, na okraj Pařížských novin ležících před ním udělal několik čar, aby pero vyzkoušel, a pak spokojeně pokýval hlavou a strohým písmem napsal: ‘Jan Maria Vianney, manželský syn Matouše Vianneye a jeho choti Marie Beluzové, se narodil dne 8. května 1786 a téhož dne byl mnou, níže podepsaným kaplanem, pokřtěn. Jeho kmotrem byl strýc z otcovy strany, Jan Maria

⁴⁷ ČERNÁ, Z. *Znovu začít od Krista. Obnovené úsilí zasvěceného života v třetím tisíciletí*, s. 37.

⁴⁸ HUNERMANN, V. *Syn brusíče nožů*, s. 221.

⁴⁹ NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník ke svatořečení*, s. 32.

⁵⁰ Srov. *Tamtéž*, s. 31-37.

Vianney, dardillský občan, a kmotrou Františka Matinová, manželka jmenovaného Jana Maria Vianneye, oba bez vzdělání.⁵¹

Zde se Jan narodil a zde také vyrůstal, v chudé dědině, v rodině prostých sedláků, kteří neuměli číst ani psát. Vzdělání ve škole, plno akademických titulů před jménem i za jménem, je sice velmi dobré, ale samo o sobě to není všechno. Existuje ještě jiné „vzdělání“, velmi potřebné pro dobrý, svatý a čistý život. Mluvíme zde o tzv. přirozené životní moudrosti, kterou lze získat působením Boží milosti ale také životní zkušeností. Toto poznání se nelze naučit skutečně v žádné škole. Jde o životní postoj, vědomí toho, kým jsem já a kým je Bůh. Jde o pokorný postoj člověka, který přijal s hlubokou pokorou až vnitřní radostí svůj život takový, jaký je. Tato životní moudrost jistě nechyběla rodičům svatého Jana Maria. Byli to oni, kteří ho učili poznávat dobrého Pána Boha takřka od kolébky, na společnou modlitbu v rodině byl malý Jan zvyklý. Kéž by také dnešní rodiče naučili své děti modlitbě právě svým příkladem. Kolik je rodin v dnešní době, kde se večer všichni scházejí ke společné modlitbě?

Jednou navštívil jejich stavení nějaký obchodník. Nabízel své zboží. Matka Vianneyová však rázně řekla, že pokud nemá jiné zboží než jemné mýdlo, parfém a krajky, může to rovnou zabalit. Růžence by ještě koupila... Obchodník se však kasal, že má i jiné zboží. Růžence sice ne, ale najednou vytáhl překrásnou sošku Panny Marie. To bylo něco pro Jeníka. Vztáhl k ní ručku a jeho máma mu z očí četla, jak velmi po ní touží. Obchodník si také dobře všiml situace a tak rychle dodal, že jim ji nechá za dva franky. Na chudé sedláky však byla i tato částka velká. Paní chvíli zaváhala, pak ale vytáhla dva franky a soška se objevila v Janových rukou... Od té doby nebylo chvíle, kdy by Panna Maria nebyla s Jeníkem.

Jednou ho dlouho jeho matka nemohla najít. Byla k smrti vyděšená. Nakonec ho objevila ve stáji. Tam klečel na slámě mezi volem a oslem. Sošku postavil do žlabu a hlasitě se modlil všechno, co uměl. Ani pastýři u narozeného Ježíška se nemohli klanět uctivěji, když padli na kolena mezi oslem a volem. Matka ho tehdy pozvala k společné modlitbě a Jan jí slíbil, že se jí už víckrát neschová.⁵²

Na tomto příběhu můžeme vidět, jak hlubokou úctu k Matce Boží měl malý Jeník už od dětství. A byla to opět Ona, která mu pomáhala v celičkém jeho životě. Jak důležité je, aby rodiče oplývali zdravou jemností a moudrým citem vůči svým dětem.

⁵¹ HUNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 14.

⁵² Srov. *Tamtéž*, s. 21-23.

2.4.1 Utrpení kněze

Jedna řeholní sestra vypráví:

Když se potkali, pan farář byl velice zaneprázdněn, spěchal zpovídat. Setkání se odložilo tak asi na hodinku. Zůstala sedět ve farní místnosti. Vytáhla z kapsy růženec a jen co v duchu dokončila myšlenku, kterou Pánu Ježíši chtěla říct, totiž, že chce tento růženec obětovat za tohoto kněze, jeho služebníka a také za to, aby toto setkání bylo plodné, zaujal ji na stěně jeden veliký obraz. Často věci kolem sebe hned nevnímala, a proto jí chvíli trvalo, než si všimla, že vlastně vévodí celé místnosti. 'Pán Ježíš, který se krví potil...' pomyslela si spontánně a zadívala se na Kristův útrpný a zároveň hluboce odevzdaný pohled. V následujících minutách už tryskal z jejího srdce jeden zdravas za druhým a brzy se úplně ztratila v utrpení Toho, kterého neustále tolik miluje...

„Sestro, pozdrav Pán Bůh“ zaznělo náhle v pološeru, až to s ní trhlo a v zápětí nato, ji do očí proniklo světlo. „Nyní mám na vás konečně čas. Nezlobte se, že jsem se zdržel, ale vždycky právě při svátosti smíření jsem tak šťasten, když mohu udělovat rozhřešení. Ach, sestro, to je tak hluboká radost svatého Srdce Božího i srdce mého...’

„Otče, to nic“, řekla rychle, „v hluboké meditaci se mi podařilo zadřímát...“ Její oči se opět zastavily na obraze Krista v Getsemanské zahradě potícího se krví. Najednou otci položila tuto otázku: „Otče, potil jste se někdy krví? Prožil jste podobnou situaci jako Pán Ježíš v Getsemanské zahradě?“ „Ano, sestro, prožil mnohokrát... byly to vždy velmi podobné situace. Víte, když jsem přišel do farnosti a poznal přetvářku a bezbožnost některých svých farníků, byl jsem na konci svých sil. Vůbec jsem si nevěděl rady. Než se stihla uzdravit stará rána, vznikla druhá. Tehdy jsem se vážně začal ptát Krista, jestli mám zůstat skutečně knězem, vždyť tento úkol je na mě příliš těžký. Tehdy jako bych opakoval spolu s Kristem: *'Abba, Otče, Tobě je všechno možné, odejmi ode mne tento kalich, ale ne, co já chci, nýbrž co Ty chceš.'* (Mk 14,36) Hledal jsem mnoho rad, modlil jsem se mnoho modliteb. Až zpětně jsem pochopil, že mi tenkrát pomohly především dvě věci: Když Jan Maria Vianney pochopil, v jakém stavu jsou farníci z jeho vesnice, také se cítil bezmocný... Tehdy mu jeho spolubratr kněz zopakoval dvakrát jediné slovo, slovo trpělivost. Začal jsem se dle jeho příkladu učit trpělivosti.⁵³ A ještě jedna rada mě zachránila. Pochopil jsem, že denně před Eucharistickým Kristem musím odevzdávat Jemu svůj kříž a prosit Ho, aby mi dal ten, který On sám mi už dávno určil. Když jsem se naučil tyto dvě

⁵³ Srov. HUNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 124.

věci, brzy jsem pochopil, že se mění moje srdce, můj pohled a že moje láska roste. Najednou mi Kristus byl bližší, než dřív. Ani jsem nevěděl, jak se to stalo - Jeho utrpení se mi stalo vlastním.“

„Svatí [...] čerpali svou schopnost milovat bližního stále novým způsobem ze setkání s Eucharistickým Pánem. Z druhé strany pak toto setkávání nabývalo svou opravdovost i svou hloubku právě ve službě těm druhým. Láska k Bohu a láska k člověku jsou neoddělitelné, jsou jediným přikázáním.“⁵⁴

2.4.2 Dobrovolná oběť kněze

Na začátku měl svatý Jan se svou farností velmi veliké utrpení. Viděl tu neřesti všeho druhu a plně si uvědomoval, že tohoto ďábla vyžene jenom modlitbou a postem. (Srov. *Mk 9,29*). Velmi se postil i několik dní a také bičoval své tělo.⁵⁵

„Je třeba, aby ještě kněz obětoval svoje tělo a krev, když je již Ježíš obětoval za všechny? [...] doby jsou tvrdé, kamenné, kdy vládnou bludaři, kteří neznají oltáře, v knězi vidí pouze člověka a ne služebníka Božího. Tehdy je třeba, aby se kněz potil krví, přiblížil lidem Kalvárii a otřásl svědomím věřících.“⁵⁶

Svatý Jan si byl velmi dobře vědom svých kněžských závazků, milostí Božích ale také zodpovědnosti. Měl hlubokou a pravdivou touhu plnit vůli Boží. Prožíval skutečná muka a bezútesné stavy mysli i srdce.⁵⁷

„Přetížen znovu prací a stále plný úzkostí, že vedle ostatních kněží je 'pouhý vesnický ťulpas', vyžádal si na biskupství odborníka v podobě kaplana, ale ten si začal brzy hrát na pána, farář ustoupil zcela do pozadí, omlouval svého spolubratra a mlčky trpěl.“⁵⁸

Jednou dokonce řekl: „Kdybych byl věděl, co je kněz, [...] byl bych se v mládí zachránil někde u trapistů, místo, abych šel do semináře.“⁵⁹ Tento jeho výrok jen potvrzuje, jak hluboce vnitřně prožíval své kněžství a jak hluboce důvěřoval Bohu, že vybral-li si ho pro tuto službu, musí mu dát také dostatek milostí. Postupně pochopil z vlastní zkušenosti a praxe, že: „Existuje úzká souvislost mezi povoláním a každodenním utrpením, které se tak stává jedním ze základních prostředků k růstu v odpovědi na výzvu Boží. Nutno mít na paměti, že hodnoty něco stojí.“⁶⁰

⁵⁴ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*, s. 28.

⁵⁵ Srov. HUNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 128-129.

⁵⁶ NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník ke svatořečení*, s. 49.

⁵⁷ Srov. JAN OD KŘÍŽE, *Temná noc*, s. 111. 122-123

⁵⁸ HEYDUK, J. *Svatí církevního roku*, s. 133.

⁵⁹ *Tamtéž*, s. 133.

⁶⁰ DYREK, K. KOZUCH, M. TROJAN, K. *Kněžské a řeholní povolání. Rozlišení a postoj*, s. 48.

2.4.3 Pravdivost kněze

Také on právě před Eucharistickým Kristem, právě při adoraci, nabíral té nejhlubší jistoty v Bohu pro svůj život, aniž by si toho byl plně vědom. Jeho život, neustálé umrtvování, zvlášť jeho pravdivost v tom, co kázal z kazatelny a toho, co žil, to vše začalo být brzy strhující. Z lidí okolo něj se začali „stávat světci“. Do Arsu proudili tisíce lidí, kteří chtěli konat pokání a najít úlevu pro své utrápené a smutné duše.

„Zaneprázdněný světec neměl času na psaní promluv a zanedlouho byla jeho jedinou přípravou kratičká modlitba k Duchu Svatému. Na počátku se bál spoléhat na vlastní síly, pamětliv, jak obtížně musel dřív tvořit kázání a jak namáhavě se je pak učil, protože jeho paměť nebyla spolehlivá. Ale když mluvil od srdce, stal se výmluvným.“⁶¹

Jednou nás jeden kněz, když slyšel, že se modlíme za kněze, poprosil: „Modlete se zvlášť za to, aby kněží to co kážou, také žili.“ Jinými slovy, aby jejich život autenticky odpovídal jejich slovům. Hluboce nás tato jeho prosba oslovila a dodnes se na tento úmysl modlíme. Stále více vidíme důležitost tohoto plně pravdivého postoje. Podobně však musí jednat také všichni zasvěcení, neboť také „oni musí být zkušenými vůdci duchovního života“⁶², a to bez pravdivého příkladu svého života nejde.

Sám Bůh si provedl svého svatého kněze ohněm a hlubokou roklí (srov. Ž 23,4), kde očistil jeho srdce a daroval nejdůležitější ctnosti, které jsou pro svatost a dokonalost nevyhnutelné právě proto, že láska k Bohu je tak hluboce spojena s láskou k člověku. „A třebaže se zdálo, že Vianney je na konci svých sil, jeho láska a trpělivost jakoby neměly mezí.“⁶³

Byl natolik odevzdaný v rukách svého Velekněze a jeho důvěra už byla veliká jako hořčičné zrnko (srov. Mt 17,20).

„Teprve pozdě v noci opustil Vianney zpovědnici, poklekl před obrazem svaté mučednice a řekl: ‘Měl bych důvod ti vynadat svatá Filomeno! Nedržela ses naší dohody. Ano, neposloucháš svého faráře! Cožpak jsi zapomněla, co jsem ti poručil? Už jsi v Arsu neměla dělat žádné další zázraky.’ Zdálo se, že si světice z farářových výtek moc nedělá. Světci ale připadalo, jako by mu šeptala: ‘Můj milý faráři, cožpak jsi oba ochrnuté ke mně neposlal? Proč mi to tedy vyčítáš? Zameť si před vlastním prahem.’ ‘Vlastně máš pravdu!’ odpověděl zkormouceně kněz. ‘Je mi to líto jenom kvůli tomu povyku. Zase se kolem toho nadělá spousta řečí. Ale dělej si, co chceš!’“⁶⁴

⁶¹ SRŠEŇ, P. *Nověna ke svatému Janu Maria Vianneyi*, s. 23

⁶² JAN PAVEL II. *Vita consecrata*, s. 65.

⁶³ HEYDUK, J. *Svatí církevního roku*, s. 133.

⁶⁴ HUNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 244-245.

Světec zemřel 4. srpna 1859 kolem druhé hodiny ranní. Ještě těsně před smrtí řekl, že ačkoliv se celý život bál, nyní se už nebojí předstoupit před Krista k poslednímu soudu jako kněz. V jeho očích se zračila nadpozemská nebeská radost...⁶⁵

2.5 Svatá Terezie z Lisieux

Terezie se narodila roku 1873 jako poslední z devíti dětí Martina Louse a Zélie Guerinové. Oba její rodiče dříve než se vzali, přemýšleli nad zasvěceným životem v klášteře. Jejich touha se jim splnila v jejich dětech. Pět z nich bylo řeholnicemi, Terezie v karmelitánském řádu v Lisieux.⁶⁶ Když malé Terezce v jejich necelých pěti letech umírá maminka, tatínek ji bere do náruče a ona ji na rozloučenou líbá na čelo.⁶⁷ Toto malá dítě ztrácí tu, která je pro jeho život ta nejcennější, kterou může mít – svou matku...

2.5.1 Ztráta blízké osoby

„Myslíte si, že tato dívka mě už nezradí?“ Ptal se nás jeden mladík, který si už několik let hledal děvče a stále vnímal, že to není ta pravá. Nečekal na odpověď a hned pokračoval: „Je citlivá, jemná, hodná...“ o takových jsi nám říkal už víc krát, pomysleli jsme si, „už má jen tatínka, bratra a babičku. Maminka ji v jejich dětských letech zemřela na rakovinu...“ Bezděčně nás napadlo, že to asi bude ta pravá. Svou citlivost, jemnost, všechno to, co chlapec vnímá, jen nehraje, ale jistě vše pramení z hloubi jejího srdce. Najednou zde byla určitá jistota, záruka jejího chování. Mladík se v dívce skutečně nezklamal...

Smrt blízké osoby se může stát pro některé možnosti k správnému seřazení si životních hodnot a hlubokému přimknutí se k Bohu a Panně Marii, což je vidět také v životě svaté Terezie, která se díky této své těžké zkušenosti postupně vnitřně hluboce proměnila. Nejdříve si volí za svou novou maminku starší sestru Pavlínu, postupem času však stále jasněji dorůstá k poznání, že její jediná matka je Matka nebeská, Panna Maria. „Terezie vstoupila na Karmel 9. dubna 1888 na liturgický svátek Zvěstování. Byla šťastná, že může spojit vlastní ano s fiat Panny Marie.“⁶⁸ Její fiat, spojené s Mariiným, prozrazuje její hluboký vztah k Panně Marii, který se v jejím srdci vytvářel.

⁶⁵ Srov. HUNERMANN, W. *Farář Arský*, s. 258-260.

⁶⁶ Srov. HEYDUK, J. *Svatí církevního roku*, 174.

⁶⁷ Srov. DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 25.

⁶⁸ *Tamtéž*, s. 98.

2.5.2 Známa jen Kristu

Po smrti matky se rodina stěhuje do Lisieux, kde pan Martin Louse, který se rád věnuje rybaření, občas nosí své úlovky do útulku pro bývalé prostitutky, o které se starají sestry z kongregace Milosrdné Matky Boží. Jeho dcera ho často následuje a už v těchto letech přemýšlí, že by mohla vstoupit také zde. „Tak ráda bych svým družkám vyprávěla o milosrdenství dobrého Boha. [...] Mým štěstím by také bylo, že bych byla také pokládána za kajícnici.“⁶⁹ Přemýšlí, jak by oslavila svého Boha a obětovala svůj život Bohu z lásky. Možná si ve svých myšlenkách už představuje své budoucí společenství a má jasno, jaké místo v něm by měla zaujmout. Nechce se stát představenou, ani nějak významnou v očích svých spolusester nebo v očích světa. Má jedinou touhu, aby byla známa Kristu, svému nebeskému Ženichovi, po němž jediném celým svým srdcem touží.

2.5.3 Opuštěnost srdce

První léta v klášteře prožívá velmi bolestně, zakouší samotu.⁷⁰

„Jakou neskutečnou samotu prožívám ve společenství, které by mi mělo být spíš domovem, než tím, čím mi nyní je...“, vypráví řeholní sestřička S. „Mezi sestrami už nemám jedinou spřízněnou duši. Musím se přiznat... Můj vstup do kláštera byl spíše z trucu ke svým rodičům. Když jsem byla dítětem a potřebovala jsem jejich lásku a pomoc, neměli na mě díky svému podnikání moc času. Později, když už jsem je tolik nepotřebovala, začali se najednou starat 'až moc'. Našli mi ženicha a chtěli mě za každou cenu vdát... On nebyl podle mých představ. Také proto jsem jim chtěla dokázat, že se umím o svůj život postarat sama. Už z dětství jsem věděla, že Pán Ježíš přece neopustí a že On jediný dokáže skutečně milovat, že on jediný nezradí. Nyní si však připadám opuštěna jak od Něho tak také od všech spolusester. Kdo mi může rozumět?“

Pocit samoty, kterou Terezka zakouší v klášteře, podobně jako sestra S., není však první zkušeností v jejím životě. Ani sestra S. nezakouší tuto zkušenost poprvé ve svém životě. Obě musely ztrácet své blízké celý život. Ať už to bylo z důvodu úmrtí, nebo nedostatku času. Terezka se však svou situaci učí řešit a také nachází způsob řešení. Je to právě v čase, kdy se její bolest ještě znásobí, v čase, kdy také její kmotra Marie odchází na Karmel.

„Už ji nezůstává nikdo, komu by se svěřila se svými úzkostmi a s kým by se připravila na

⁶⁹ DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 30.

⁷⁰ Srov. HEYDUK, J. *Svatí církevního roku*, 175.

zповěď. Nezbyvá jí, než se se vši rozhodností obrátit k bratrům a sestrám zesnulým ještě dříve, než se narodila. Prosí je, aby ji dali milost uzdravit se z úzkostí. Je vyslyšena: duše je zaplavená pokojem a ještě lépe chápe, jak nesmírně je v nebi milována. Zůstává však nadmíru citlivá, pro každou maličkost pláče.⁷¹

Jak se tedy vypořádat se samotou, která muže nastat, v životě každého člověka? Opuštěnost od lidí, opuštěnost od Boha, samota srdce, často uprostřed zástupu.

Velmi dobře si vzpomínáme na několik měsíců ve svém životě, kdy jsme se cítili úplně opuštěni. Podobně jako Terezia také my jsme se tenkrát obrátili na ty, kteří zemřeli mnohem dřív, než my, na svaté v nebi. Krátce na to, nastala hluboká změna v našem životě. Najednou jsme se cítili doslova obklopeni zástupy svatých. Cítili jsme kolem sebe celé nebe. Nyní jsme také my mohli zakoušet to, že jsme nesmírně milováni v nebi.

Terezie nachází ještě jedno východisko ze své bolestné zkušenosti. Pochopí, že zapomenout sám na sebe a začít myslet na ty druhé je jedna z nejlepších cest, jak se zřeknout sám sebe, vzít Kristův kříž a následovat Ho. (Srov. *Mk* 8,34). Dělat malé dobré skutky, prokazovat neustále svou lásku bližnímu, a to i v době mlčení. Když už se nemůže nic říct, vždycky se ještě může usmívat. A často právě úsměvem člověk sdělí víc, než by dokázal říct slovy.

„Terezie měla za sousedku sestru Marii Filomenu, družku z noviciátu. [...] Ta bude celý život vzpomínat na přátelské gesto, kterým ji každý večer po matutinu Terezie obdařila. Dříve než zavřela dveře své cely, počkala, až projde kolem, a usmála se na ni, jak jen mohla nejlíbezněji.“⁷²

Jistě Terezie touží pozdravit nejen svou sestru, ale také Krista, který je v ní přítomen, vždyť On sám říká: „*Amen, pravím vám, cokoliv jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratrů, mně jste učinili.*“ (*Mt* 25,40).

„Já hledím Kristovýmá očima, a mohu dát druhému mnohem víc, než to, co je navenek nezbytné. Mohu ho obdařit pohledem lásky, který tolik potřebuje. Tady se propojuje nezbytné propojení mezi láskou k Bohu a láskou k bližnímu. [...] Jestliže v mém životě schází kontakt s Bohem, pak mohu v tom druhém vidět jen druhého a nedokážu v něm uznávat Boží obraz. Jestliže však ve svém životě kompletně nedbám na pozornost vůči druhému a chci být pouze 'zbožný', pak vysychá také vztah k Bohu.“⁷³

⁷¹ DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 72.

⁷² *Tamtéž*, s. 113.

⁷³ BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*, s. 27.

Terezii velmi hluboce fascinovala svatá Jana z Arcu. Napsala o jejím poslání divadelní hru. Ona sama se nachází v její roli. Z její strany však nejde pouze o zahrání nějakého divadla. To, co se s ní odehrává, hluboce prožívá ve svém srdci. Je natolik ponořena do její oběti, že když kolem ní vzplanou lihové vařiče, které mají symbolizovat hranici, také kostým, který má na sobě, bude spálen, matka Anežka ji nařizuje, aby se nehýbala, dokud neuhasne počáteční požár, Terezie se nevzpírá... Následujícího dne 9. června se nabídne jako oběť stravujícímu ohni milosrdné Lásky.⁷⁴

Později před svou smrtí napíše:

„Znovu jsem četla báseň o Janě z Arcu, kterou jsem složila. Uvidíte v ní všechny moje pocity o smrti, jsou tam vysloveny, to Vám udělá radost. Nemyslete si však, že se podobám Janě z Arcu, když měla v jedné chvíli strach... Vykrákala se za vlasy... [...] Já sebe netahám za své vlásky...“⁷⁵

Kolik šlechetných duší nabídne Bohu svůj život jako oběť z lásky. Také sestra S. pocítila touhu obětovat svůj život Bohu na jistý úmysl. Dobrý Bůh její oběť přijal... K tomu, aby člověk obětoval svůj život, se častokrát nepotřebuje cítit obklopen přáteli. Většinou je to naopak, člověk nabídne Bohu svůj život v oběť v situaci, kdy se cítí úplně sám, jakoby hledal smysl svého života, nebo měl touhu nechat proměnit svůj život samým Bohem na něco dokonalejšího, než v čem se nyní nachází. Bůh vždycky vyslyší tuto oběť, je-li myšlena upřímně, ale různým způsobem. On jediný ví, co je pro každou duši to nejlepší.

2.5.4 Duchovní matka

Na životě svaté Terezie nás fascinuje ještě jedno její důležité rozhodnutí:

Jediný syn svých rodičů Adolphe Roulland je 28. června 1896 vysvěcen na kněze. Jeho touha je, aby jedna dcera svaté Terezie z Avily z kláštera v Lisieux na sebe vzala obzvláštní starost o jeho apoštolát. Když se to dozví matka Marie Gonzága, ihned pozve do své kanceláře sestru Terezii od Dítěte Ježíše. Na její otázku má Terezka touhu okamžitě reagovat kladně, přesto má ještě několik skromných otázek. Převorka odráží jediným výrokem tuto zbytečnou starostlivost: její poslušnost zdvojnásobí její zásluhy.⁷⁶

„Terezie samozřejmě nacházela svého bratra misionáře hlavně v Ježíši. ‘S Bohem, bratře,’ napsala mu 30. července, ‘vzdálenost nikdy nemůže odloučit naše duše. Sama smrt učiní naše

⁷⁴ Srov. DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 219.

⁷⁵ TEREZIE Z LISIEUX. *Vstupuji do života*, s. 36.

⁷⁶ Srov. DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 264-265.

sjednocení užším. Jestliže brzy půjdu do nebe, poprosím Ježíše o dovolení, navštívit vás na Su-Tchuenu a společně budeme pokračovat v našem apoštolátu.' [...] Stačí ji žít zcela prostý život zasvěcené ženy, aby se úzce podílela na apoštolátu misionáře. Znovu to opakuje v básni, kterou věnuje otci Roullandovi 16. července na svátek Panny Marie Karmelské: Jemu dáno projít země, Ježíšovo jméno hlásat. Mně zas dáno utajeně pokornou být, v stínu zůstat. Trápení kěž mě nemine, kříž si přeji na sebe brát... Pro spásu duše jediné chtěla bych zemřít tisíckrát...⁷⁷

Terezie odchází ke svému Bohu ve čtvrtek 30. září 1897 asi v 19 hodin 20 minut.⁷⁸

2.6 Svatá sestra Faustýna

Pán Ježíš jakoby mlčel. Hleděl na nás mlčky, ale s hlubokým úsměvem. Jeho tichý pohled mluvil hlasitěji, než tisíce lidských slov. Jeho pohled pronikal až na dno lidského srdce. Nebylo pochyb, že každého zná dokonale, lépe než člověk může znát sám sebe. Nevyčítal, odpouštěl a z jeho svatého Srdce kanuly dva paprsky – krev a voda. To nám dával poznat své nekonečné milosrdenství...

2. 6.1 Důležitost výchovy

Malá Helenka se narodila 25. srpna 1905 jako třetí dítě manželům Marianě a Stanislavovi Kowalským. Jejich stavení a hospodářství se ničím nelišilo od ostatních. Její rodiče byli však velmi rozdílní od většiny dnešních rodičů. Nebylo dne, který by pan Stanislav nezahajoval svou denní práci s písní na rtech. Každé ráno zněla jeho píseň jako modlitba. Toužil takto ukázat svým dětem příkladem svého života, kdo má první místo v jeho srdci. Určitě nechyběla v jeho životě modlitba za to, aby také jeho dětem zůstal za každých okolností na prvním místě v srdci Bůh. „*Budeš milovat Hospodina, svého Boha, budeš dbát na to, co ti svěřil, na jeho nařízení, práva a přikázání po všechny dny.*“ (Dt 11,1) Otec Kowalský byl muž velmi zbožný, který důsledně dbal na plnění svých pracovních i rodinných povinností, podobně jako jeho jemná, citlivá a oddaná žena. V takovém prostředí Helenka vyrůstala.⁷⁹

Dobře si vzpomínáme na příhodu ještě z dětských let, díky které nám náš vlastní otec projevil

⁷⁷ DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*, s. 266-267.

⁷⁸ Srov. TEREZIE Z LISIEUX. *Vstupuji do života*, s. 224.

⁷⁹ Srov. BERGADANO, E. *Faustýna Kowalská apoštolka Božího milosrdenství. Rozjímáme se sv. Faustýnou Kowalskou*, s. 17-18.

svou důvěru. V našem kostelíku byla sloužena mše svatá na jistý rodinný úmysl. Živě si vybavujeme, jak nám tenkrát tatínek tiskl do ruky peníz a poslal nás se slovy pověření zaplatit panu faráři tuto intenci. Cítili jsme se vyznamenáni. O to víc, když jsme potom za splnění povinnosti slyšeli od táty slova díků a pochval. Tento zážitek se nám hluboce vtiskl do naší paměti. Zodpovědný otec učil a vedl k zodpovědnosti také své dítě.

Co zmůžou rodiče ve výchově svých dětí? Jistě, že žádná rodina nemůže být dokonalá tak, jako byla svatá rodina, vždy se jí může snažit jen maximálně připodobit. Přesto, že každý člověk je nedokonalý, Bůh si váží snahu a velmi ji znásobí. Helenka měla denně na očích příklad svých rodičů, kteří jí svým životem neustále ukazovali, že opravdový život má svůj význam jenom v Bohu. Není ani divu, že se v patnácti letech rozhodla úplně zasvětit Bohu. „Byl to zrovna ten rok, kdy se ve Wadowici narodil její slavný součastník Karel Josef Wojtyla, tolik milovaný Jan Pavel II.“⁸⁰ Nyní už jen čekala, až se jí otevře brána kláštera, který by jí přijal.

Vstoupila do Kongregace Matky Božího Milosrdenství. V Polsku se tato Kongregace nazývala Magdalénky podle typu apoštolské činnosti. Měla pomáhat padlým ženám a dívkám vrátit se na cestu ctnosti, konat pokání a poskytnout jim pocit bezpečí a ochrany. Po pětiletém obnovování časných slibů čistoty, chudoby a poslušnosti na jeden rok, složila své věčné sliby 1. května 1933 a navždy přijala své řeholní jméno sestra Marie Faustýna.⁸¹

2. 6. 2 Naplnit své poslání

Pán Ježíš volá své drahé k úplné poslušnosti a odevzdanosti do Jeho svaté vůle. Je mu milejší poslušnost, než všechny druhy oběti. Teprve až si vyvolené duše dovede k poslušnosti, postupně jim začne odkrývat poslání, kterými je touží obdarovat. Jestliže Kristus, Syn Boží, se svým utrpením naučil poslušnosti (srov. *F* 2,8), o co víc se musíme nechat Bohem vést my.

V jednom období svého života jsme velmi hluboce pociťovali potřebu naplnit úplnou poslušnost kněžím, kteří nás duchovně doprovázeli. Někde ve skrytu duše jsme vnímali, jak velmi je to důležité. Často se stávalo, že jsme „příkázaným“ úkolům ani nerozuměli, avšak nedovolili jsme si neposlechnout. Po splnění příkazu jsme vždy pocítili hluboký pokoj ve svém srdci...

„Jednou mi Ježíš řekl: ‘Jdi k matce představené a popros ji, aby ti dovolila nosit po sedm dní kající pás a jednou za noc vstaneš a přijdeš do kaple.’ Odpověděla jsem, že ano, avšak jistá věc

⁸⁰ BERGADANO, E. *Faustýna Kowalská apoštolka Božího milosrdenství. Rozjímáme se sv. Faustýnou Kowalskou*, s. 23.

⁸¹ *Tamtéž*, s. 34.

mi bránila jít k představené. Večer se mě Ježíš zeptal: 'Jak dlouho to budeš odkládat?' Předsevzala jsem si, že při prvním setkání o tom matce představené řeknu. [...] pověděla jsem, co Pán Ježíš žádá. Na to mi matka odpověděla: Žádné nošení kajícího pásu vám, sestro, nedovoluji. Vůbec žádné. [...] Omluvila jsem se matce, že ji zdržuji, a vyšla jsem z pokojíku. Tu jsem uviděla Pána Ježíše, který stál v kuchyňských dveřích, a řekla jsem Pánu: Přikazuješ mi, abych prosila o tato umrtvení, a matka představená mi to nechce dovolit. Tu mi Ježíš řekl: 'Byl jsem zde u tohoto rozhovoru s představenou, všechno vím a nežádám po Tobě umrtvování, ale poslušnost. Tím mě velmi oslavuješ a sobě získáváš zásluhy.'⁸²

Klárka byla velmi smutná. Chtěla za každou cenu dosáhnout svého a stále se jí to nedařilo. Rodiče, jak se jí zdálo, byli neústupní. Zkoušela to všelijak, už jí v jejím snažení docházela inspirace. Její vnitřní boj trval několik týdnů. Nakonec se rozhodla poslechnout a konečně pocítila ve svém srdci bezedný mír.

Sestra Faustýna dělala v klášteře různé práce, většinou tělesně dost náročné, ale vždycky úplně obyčejné. A právě zde, v úplných jednoduchostech a obyčejnostech všedního dne ji Pán Ježíš oslovil, stalo se to 22. února 1931:

„Večer, když jsem byla v cele, uviděla jsem Pána Ježíše oblečeného do bílých šatů. Jednu ruku měl pozdvíženou k žehnání a druhá se dotýkala šatů na hrudi. Z poodhrnutých šatů na hrudi vycházely dva velké paprsky: jeden červený a druhý světlý. Mlčky jsem hleděla na Pána, má duše byla naplněna bázní, ale i velkou radostí. Po chvíli mi Ježíš řekl: 'Namaluj obraz podle toho, co vidíš s nápisem Ježíši, důvěřuji Ti. Toužím, aby byl tento obraz uctíván nejprve ve vaší kapli a na celém světě. Slibuji, že duše, která bude tento obraz uctívat, nezahyne.' [...] Když jsem o tom řekla zpovědníkovi, odpověděl mi takto: To se týká tvé duše.'⁸³

Jde zde o jedno z nejdůležitějších poselství, které od Pána Ježíše přijala. Jistě věděla, jak to myslí. Přesto dokázala přijat slova zpovědníkova. Dokázala čekat, až si svá slova i ji Pán sám obhájí. Dnes už víme, že se to netýkalo pouze její duše... Přesto, splnila i výzvu svého zpovědníka, aby nakreslila tento obraz ve své duši. Sám Pán Ježíš ji řekl: „Můj obraz je ve Tvé duši.“⁸⁴ Z jejího srdce stékaly paprsky milosrdenství na všechny ty, kteří byli blízko ní, podobně jako z těch, kteří uvěří Božimu Slovu, potečou proudy živé vody (srov. J 7,38).

Stálým zpovědníkem sestry Faustýny se později stal P. Michal Sopočko, který se v začátcích až leknul jejích důvěrností s Ježíšem a poslal ji na vyšetření k psychiatrovi. Možná, že tehdy děkovala Bohu za to, že její duši už tak velmi připravil tím, že ji naučil bezedné poslušnosti a

⁸² KOWALSKÁ, F. *Deníček. Boží milosrdenství v mé duši*, s. 42-43.

⁸³ *Tamtéž*, s. 51.

⁸⁴ *Tamtéž*, s. 52.

pokoře. Co asi musela prožívat ve svém srdci? Je to jedno z důležitých znamení skutečného svěťce. Bůh dopustí, aby byl velmi ponižovaný svým okolím, svými nejbližšími, aby zůstal neznámý, často v zapomnění u lidí.

„A jak na to vyšetření reagovala ona? ‘Úplně klidně. Ona byla především neobyčejně pokorná a navíc pro ni byl P. Sopočko nezpochybnitelná autorita. Pán Ježíš jí ho už dříve ve vidění ukázal a řekl, že jí ho vybral za duchovního vůdce a že ho má ve všem poslouchat.“⁸⁵

Pán Ježíš jí naučil, že to nejdůležitější je, aby se podobala Jemu. Faustýna nyní dobře věděla, že jde o podobnost s Kristem odsouzeným, opuštěným, zbičovaným, korunovaným trním, přibytým na dřevě kříže a opuštěným i svým Otcem. Když jí Kristus něžně říká: „Nevěsta se musí podobat svému Ženichovi“⁸⁶ jeho nevěsta hluboko v duši velmi dobře tuší co od ní její nebeský Ženich očekává...

Jednou jí řekl: „Jak se budeš chovat ke zpovědníkovi, tak se já budu chovat k tobě. Budeš-li před ním něco o sobě tajit, i kdyby to byla má nejmenší milost, tak se také já před tebou ukryji a zůstaneš sama.“⁸⁷

Jen duše velmi hluboká s podobnou zkušeností ví, co znamená poslechnout tato Ježíšova slova. Jak těžké, často až nemožné je vyjádřit v lidské řeči, lidskými slovy to, co je sděleno v „nebeském jazyce“, řečí srdce. Jak často asi tato Boží dcera hledala výstižná slova, aby věrně vyjádřila přesně to, co slyšela. Velmi se nám líbilo to, co odpověděla jedna vizionářka, když se jí lidé zeptali, jak Pannu Marii slyšela. Řekla, že jde o řeč srdce. Jakoby se jedna myšlenka setkala s tou druhou. Jakoby se její myšlenka setkala s myšlenkou Panny Marie... A potom dodala, že si myslí, že nějak podobně si budeme „povídat“ v nebi.

Koncem dubna 1938 roku se stav sestry Faustýny zhoršuje. Když jí 2. září přichází navštívit otec Michal Sopočko, nalezne ji v extázi. Možná, že někde ve skrytu duše už tuší, kolik utrpení ho ještě čeká. Má rozšířit úctu k Božímu milosrdenství...

V blažené extázi odchází 5. října, ve svých třiceti třech letech.⁸⁸

„Zatímco v Polsku Karol Wojtyla plnil Boží vůli a krok za krokem postupoval po cestě, která ho dovedla až do Vatikán, sestra Faustýna z nebe uskutečňovala Ježíšovo přání šířit úctu a oddanost k Božímu milosrdenství po celém světě.“⁸⁹

⁸⁵ SASIADEKOVÁ, J. *Faustýna neobyčejně obyčejná. Příběh o setkání*, s. 113-114.

⁸⁶ KOWALSKÁ, F. *Deníček. Boží milosrdenství v mé duši*, s. 155.

⁸⁷ *Tamtéž*, s. 155.

⁸⁸ Srov. BERGADANO, E. *Faustýna Kowalská apoštolka Božího milosrdenství. Rozjímáme se sv. Faustýnou Kowalskou*, s. 71-72.

⁸⁹ *Tamtéž*, s. 82.

2.7 Svatý otec Pio

Oči otce Pia už od dětství hledí na Krista. Ať se podíváme na kterýkoliv obraz či obrázek, jeho pohled je jasný, pevný, rozhodný, plný milosrdenství a odpuštění. Jeho pohled má vždy rozměr Krista, kterého vidí... Jakoby dívaje se na člověka vnímal Krista a jen skrze Krista hledí na lidské duše. „Nejzávažnější svědek jeho duchovního světa, jeho zpovědník, píše, že P. Pio už ve věku pěti let ‘měl nebeská vidění a ďábelské trýzně’.“⁹⁰

Když se nás jeden kněz, který si už nevěděl s některými staršími farníky svých farností rady, ptal, co má dělat, aby k nim neztratil lásku, kterou má k nim také Kristus, poradili jsme mu, aby se nedíval přímo na ně, ale aby na ně hleděl vždycky skrze Krista. Aby tedy „ať se děje co se děje“, hleděl jen na Krista. Vždyť jen takto jsme schopni projít v bouřích dnešního světa s jistotou, láskou a hlubokou Boží přítomností.

2. 7. 1 Velmi veliké poslání

Otec Pio se narodil 25. Května 1887 a následující den byl pokřtěn jménem František.

„Jeho otec [...] Forgione, byl zemědělec, jeho matka [...] měla osm dětí a ‘svatý syn’ později o ní řekne: [...] ‚Tvrdším, než jsem, mě moje matka nemohla udělat.‘ To znamená, že syn načerpal z její výchovy co nejvíce k uzrání své houževnaté a rozhodné povahy.“⁹¹

Ve svých patnácti letech, ještě dříve, než vstoupil k bratřím Františkánům, měl jisté vidění:

„Mladík viděl vedle sebe zářícího, nádherného muže, který ho vyzval: ‘Pojd’ se mnou, protože je třeba, abys bojoval jako statečný válečník’. Doprovodil ho na ohromné prostranství [...] Najednou Francesco spatřil, jak proti němu jde hrozný muž, nesmírně vysoký, který se čelem dotýkal mraků. Zářivá postava jinocha vybídla, aby se dal s oním obrem do boje. [...] Srážka byla hrozná, ale s pomocí oné zářivé osobnosti byl obr přemožen a zahrán na útěk. [...] Otec Pio po celý život bojoval s ďáblem. [...] Neméně důležitá je ještě jiná příhoda, ke které došlo brzy nato [...] Těžko o ní můžeme mluvit, protože v tomto případě byl otec vždy zdrženlivý. Řekl a napsal mnohokrát to podstatné, totiž že mu bylo vyhrazeno ‘velmi veliké poslání’. Ale nikdy o něm nechtěl říct nic přesného. ‘Velmi veliké poslání, známé jen tobě a mně’, napsal v jedné osobní modlitbě. [...] Tato dvě vidění hluboce poznamenala život otce Pia. V jeho bojích se satanem se bude stále opakovat ono střetnutí s obrem. A stále bude mít před

⁹⁰ CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 22.

⁹¹ *Tamtéž*, s. 20.

sebou „velmi veliké poslání“, které mu Pán ukázal.“⁹²

Každého kněze si Bůh vyvolil k určitému úkolu a volá, zve ho k tomu, aby ho splnil. Každému dává potřebnou sílu přirozených schopností i milosti. Tak jako na každého člověka, také na kněze se vztahuje Ježíšovo podobenství o hřivnách. (Srov. *Mt 25,15*) Každému svěřil jiný počet. Od každého v závislosti na svěřeném počtu, nebo-li úkolu, bude vyžadovat.

„Otče, jak se Vám daří?“ Zeptal se jednou trochu nesměle ministrant svého pana faráře, když právě skončili mši svatou. Bystrému chlapci, který ministroval jistě nejméně pětkrát do týdne neuniklo, že je dnes zamyšlenější než jindy. Kněze skutečně tato otázka vytrhla z jeho myšlenek a s překvapením rychle odpověděl: „Tomáši, utíkej do školy... Kolik je hodin? Stihneš to vůbec?“

Hošík okamžitě poslechl. Byl naučený poslouchat z domu. Zamyšlený výraz jemu drahého pana faráře ho však už neopustil po celý den. Neustále musel na něho myslet. Když se přiblížil večer, napadlo ho svěřit se se svým „trápením“ tatínkovi. Vždyť dobře věděl, že táta ví přece všechno, jistě mu dobře poradí. Možná, že to třeba ví... Otec vzal syna do náruče, na chvíli se zamyslel a potom Tomášovi s hlubokou jistotou, kterou bylo cítit v tónu jeho hlasu, odpověděl: „Tomi, víš, kněží mají veliké poslání, které jim svěřil náš nebeský Otec. Dnes večer se za něj určitě pomodli, a jestli jsi to dosud nedělal, začni se za něj modlit denně tak, jak se modlíš za nás, své rodiče. Víš, Pán, který si ho za kněze povolal, mu dá sílu, aby unesl a naplnil to, co od něj očekává.“

„Když měl Francesco šestnáct let, opustil 6. ledna 1903 domov, k velké bolesti své i maminky. Vstoupil do noviciátu v Morcone, nedaleko od Pietrelciny. [...] Kromě bolesti, že se odtrhuje od rodiny a od své vesničky, nechyběly kandidátovi vnitřní boje. Měl 'rozumové vidění' z kterého pochopil, že jeho řeholní život bude ustavičným bojem s oním obrem, kterého se účastnil ve vidění, a rovněž mu bylo jasné, že onen krok je začátkem velmi velikého poslání, ke kterému ho Bůh volá.“⁹³

2.7.2 Ikona Krista

Život otce Pia v noviciátu byl víc skrytým životem v Bohu, než přebývání s bratřími... Jeho duchovní vůdce píše jeho matce zi Guiseppě, když s ní mluví o jeho noviciátu: „Je s námi, ale nedlí s námi.“⁹⁴ Svým rčením velmi dobře vystihuje to, co říká svatý Jan od Kříže, když mluví o

⁹² AMORTH, G. *Otec Pio. Světcův krátký životopis*, s. 9–11.

⁹³ *Tamtéž*, s. 12-13.

⁹⁴ CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 25.

osmém stupni mystického žebříku božské Lásky podle svatého Bernarda a svatého Tomáše. Ztotožňuje duši člověka s nevěstou: Našla jsem Toho, kterého mé srdce i duše má miluje, podržela jsem Ho a už Ho nepustím. (Srov. *Pís* 3,4). Říká, že na tomto stupni sjednocení naplňuje duše svou touhou... Často však toto sjednocení nemůže být nepřetržité, proto duše vstupují a hned potom odstupují. Píše dále, že kdyby duše setrvala v tomto sjednocení, šlo by jistě o slávu nebes v tomto životě...⁹⁵ Jistě nikdo nepochybuje o velmi veliké oslavě Krista na životě otce Pia, tedy o jisté slávě nebes...

Když prožívají kněží nebo zasvěcené osoby duchovní vyprahlost, doporučuje se jim vzpomenout si na den svého kněžského svěcení, svých řeholních slibů nebo na své zasvěcení. Předpokládá se, že to byl jistě den, kdy jejich srdce hluboce, jemně a pravdivě žhnulo láskou k Bohu. Také otec Pio vzpomíná na své kněžské svěcení jako snad na nejbožštější událost ve svém životě. Sám říká, že to byl den, kdy jeho srdce hořelo nejvíc láskou k Ježíši. Po kněžském svěcení začal mít ještě hlubší účast na utrpení Kristově. Bůh mu daroval „rány lásky“, jež zaplavovaly jeho duši nevýslovnými bolestmi i radostmi. Objevovalo se u něj i korunování trním a bičování opakující se skoro jednou za týden, obojí mu Bůh daroval neviditelným způsobem, neboť si to velmi přál a moc o to Boha prosil.⁹⁶

Už je tomu několik let, co jsme si uvědomili právě tuto skutečnost, že totiž největší radost se snoubí s největším utrpením. Tehdy jsme si tuto pravdu zdůvodnili velmi jednoduchým způsobem. Když Pán Ježíš umírá na kříži, prožívá tu největší bolest svého života, zvláště v okamžiku ztráty svého otce (srov. *Mk* 15,34), a přitom současně zde se děje ta nejkrásnější a nejradostnější událost v celých dějinách: Svou smrtí na kříži nám otvírá nebe. Co Adam kdysi ztratil, Kristus svou smrtí navrátil (srov. *1 K* 15,22).

2. 7. 3 Modlit se srdcem

Podobně jako zakladatel Františkánů sv. František z Assisi, také otec Pio je učitelem modlitby. Svatý František píše v jednom ze svých napomenutí:

„Blahoslavení čistého srdce, neboť oni budou vidět Boha. Opravdu čistého srdce jsou ti, kteří pohrdají věcmi pozemskými, hledají věci nebeské a nikdy se nepřestávají čistým srdcem a čistou duší klanět Pánu, Bohu živému a pravému, a patřit na něho.“⁹⁷

Tato Františkova rada pramenila jistě z jeho osobní zkušenosti, neboť jak oznamují jeho

⁹⁵ Srov. JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*, s. 180.

⁹⁶ Srov. CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 26.

⁹⁷ ŠTIVAR, B. *Spisy svatého Františka a svaté Kláry*, s. 73.

životopisci, takového patření se mu muselo dostat často. Jeho modlitba vycházela z patření beze slov. Vždyť ne zrovna krátký čas strávil v ustavičné modlitbě, důvěrném rozjímání a nevyličitelném spojení s Bohem.⁹⁸

Podobně otec Pio, duchovní syn svatého Františka, ve svých hlubokých duchovních utrpeních a vyprahlostech sděluje v jednom z dopisů svému duchovnímu otci mimo jiné také to, že pouze jedinkrát pocítil v nejskrytějších vrstvách svého ducha něco tak nepopsatelně skvostného, že to neumí ani vyjádřit slovy. Nakonec napíše, že jde o něco velmi podobného, jako když se naše tělo velmi těsně dotýká jiného těla. Jde tedy o velmi těsné spojení člověka s Bohem, jenž nelze vyjádřit slovy...⁹⁹

Pravá, hluboká a skutečná modlitba, tedy rozhovor s Bohem, přináší do srdce hluboký pokoj, lásku a jistotu, a to i ve všech nejistotách světa. Člověk zůstává v Božím srdci, rozhodný, pevný, s upřeným pohledem na Krista, odevzdaný do vůle Boží. To je ovoce pravé, několikaleté modlitby. Je to hluboké, jasné, jisté a stálé spojení s Ježíšem.

„Když tedy kráčíme po moři mezi vlnami a uprostřed strašlivého vichru a pamatujeme na to, že jsme spolu s Ježíšem, pak není třeba se ničeho obávat. Když nás ale strach přepadne, pak: ‚Křičte silným hlasem – Zachraň nás, Pane!‘ - On Vám pak podá svou ruku a Vy ji silně stisknete, pak budete kráčet s lehkostí a radostí... Když je Bůh s námi, čeho bychom se měli obávat? A je třeba být spokojeni, protože On je opravdu s námi a je nám na blízku“.¹⁰⁰

Otec Pio velmi toužil po odchodě z tohoto života na věčnost. Bůh mu toto toužebné přání splnil v jeho 81 letech 23. září 1968.

„Zemřel láskou, spalovaný láskou, jak na to čekal po dlouhá léta, přesně tak, jak napsal již v roce 1953: ‚...tento sžirající oheň ať stráví všechny mé vnitřnosti [...] abych byl zcela v Tobě, ó Pane‘“.¹⁰¹

⁹⁸ Srov. LEHMANN, L. *František. Mistr a učitel modlitby*, s. 25.

⁹⁹ Srov. PASQUALE, G. *Duchovní odkaz otce Pia 2. Analogie z listů svätce z Pietrelciny. Celopalem ve výhni božské lásky*, s. 54.

¹⁰⁰ RIPABOTTONI, A. *Páter Pio. Tak se modlil a tak vyučoval modlitbě. Rozjímáme se sv. Piem z Pietrelciny*, s. 85.

¹⁰¹ CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*, s. 164.

ZÁVĚR:

Ve své práci jsme uvedli příběhy ze života sedmi světců, kteří jsou velmi blízcí našemu srdci. S radostí jsme též poukázali na svoji osobní zkušenost s nimi. Vedle nich jsme postavili situace ze života lidí, kteří jsou nám také blízcí. Snažili jsme se sdělit, že i oni prožívají podobné události a dokonce je také řeší podobným způsobem.

V úvodu jsme uvedli touhu našeho srdce, chtěli jsme ukázat, že každý člověk, který je jednou svatým otcem vyhlášen za svatého, se narodí stejně, jako ostatní lidé, vyrůstá v podobných podmínkách, na pohled není jiný než ti ostatní, dokonce na začátku může žít úplně světským životem. Ta „výjimečnost“ je snad „jenom“ v určitém okamžiku jejich života, u každého v jiném věku, kdy prožije dotyk lásky Boží. Je mnoho křesťanů, kteří se s živým a opravdovým Bohem ještě nesetkali a možná jsou blízko nás.

„Kandidát na svatého“ se většinou v úvodu setká se svou bídou: „A to je první a základní prospěch [...] poznávání sebe a své bídosti.“¹⁰² Díky tomu pochopí, že bez Ježíše Krista jeho účast v nebi nemůže být možná, ve svém nejhlubším nitru se zřekne svých hříchů, sám sebe a otevře dokořán celé své srdce Lásce. Najednou se už nebojí předstoupit před Hospodina takový jaký je, ukázat Mu celé své nitro, dokonce ztratí veškerý strach i před lidmi, kteří jsou okolo něho. Nyní už mu nevádí, co si kdo o něm pomyslí. A vším tím se stává stále víc pravdivější před sebou, druhými lidmi i před Bohem. Většinou si pak ani nevšimne, jak najednou Bůh ve svém Synu, Ježíši Kristu, vstoupí plně do jeho života, do jeho srdce a postupně si v něm začíná činit svůj příbytek. „*Kdo mě miluje, bude zachovávat mé slovo, a můj Otec ho bude milovat: přijdeme k němu a učiníme si u něho příbytek.*“ (J 14,23)

Velmi nás fascinuje, že život každého světce je tak originální. Jestli jeden byl velmi známý už za svého života, potom druhý byl „skrytý“ v klášteře, a takto známý „jenom“ Bohu. Jsi známý a rád mluvíš s lidmi? Jsi povahy tiché? Nezáleží na tvé povaze, nechej se Kristem uzdravit a pozvat na cestu svatosti, tedy na cestu dobrodružství. Život každého světce je pozváním k dobrodružství tomu nejkrásnějšímu, dobrodružství s Bohem.

„*Nevíte snad, že ti, kteří běží na závodní dráze, běží sice všichni, ale jen jeden dostane cenu? Bězte tak, abyste ji dosáhli! Každý závodník se podrobuje všestranné kázní. Oni to podstupují pro pomíjitelný věnec, my však pro věnec nepomíjitelný.*“ (1 K 9,24-25)

K tomu nás vybízí svatý Pavel. Jakoby také on, apoštol národů, podobně jako jeho Mistr,

¹⁰² JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*, s. 80.

volal všechny k touze po dokonalosti.

Jeden kněz velmi krásně říkal: „Na začátku musí být tvá čistá touha po obrácení. Cítíš se nehodný, malý a neschopný se změnit? Bohu stačí vidět tvou pravdivou touhu a tu Mu může kdykoliv nabídnout každý z nás. Ostatní už učiní On sám. Důvěřuj Mu a povede si tě stále blíž ke svému svatému Srdci!“

Záleží tedy na každém z nás, jak se rozhodne. Klíč ke své svatosti máš v rukách Ty...

PÍSMO SVATÉ A CÍRKEVNÍ DOKUMENTY:

EKUMENICKÝ PŘEKLAD. *Bible. Písmo svaté Starého a Nového zákona*. Přeložily ekumenické komise pro Starý na Nový zákon. 6. Přepr. vyd. Vydala česká biblická společnost, 1995. ISBN 80-85810-08-5, s. 296.

(Zkratky jednotlivých knih uvedené v textu odpovídají vydání).

BENEDIKT XVI. *Deus caritas est*. 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2006. ISBN 80-86949-03-6.

BENEDIKT XVI. *Spe salvi. O křesťanské naději*. 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2008. ISBN 978-80-86949-41-3.

JAN PAVEL II. *List papeže Jana Pavla II. Starým lidem*. Praha: Sekretariát české biskupské konference, 1999. ISBN – není uvedeno.

JAN PAVEL II. *Vita consecrata. O zasvěceném životě a jeho poslání v církvi a ve světě*. Praha: Zvon, 1996. ISBN – není uvedeno.

ČERNÁ, Z. (Překladatelka). *Obnovené úsilí zasvěceného života v třetím tisíciletí*. 1. Vyd. Olomouc: Matice cyrilometodějská s. r. o., 2003. ISBN 80-7266-129-9.

SLOVNÍK:

FIORES, S. GOFFI, T. (Editoři). *Slovník spirituality*. [Z italského originálu vydaného nakladatelstvím Edizioni San Paolo s. r. l. v Miláně roku 1994 (6. vyd.), přeložili Terezie Brichtová OP a Jan Lachman.] Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. ISBN 80-7192-338-9.

PRIMÁRNÍ LITERATURA:

- AMORTH, G. *Otec Pio. Světcův krátký životopis*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2005. ISBN 80-7192-902-6.
- ANCILLA, M. *Ve škole otců pouště*. 1. Vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1999. ISBN 80-7192-426-1.
- ARMIDA, C. *Duchovní deník matky rodiny*. 1. Vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 2001. ISBN 80-7266-092-6.
- BERGADANO, E. *Faustýna Kowalská apoštolka Božího milosrdenství. Rozjímáme se sv. Faustýnou Kowalskou*. 1.vyd. Praha: Pavlínky, 2004. ISBN 80-86025-71-3.
- CASTELLO, N. *Páter Pio. Ikona ukřižovaného*. Brno: Nakladatelství Cesta, 1994. ISBN 80-85139-34-9.
- CAUSSADE, J. *Odevzdanost do Boží prozřetelnosti. Milost přítomného okamžiku*. 1 vyd. Olomouc: Refugium Velehrad – Roma s. r. o., 2007. ISBN 978-80-86715-88-9.
- CROISSANT, J. *Žena neboli kněžství srdce*. 1. Vyd. Příbram: Paulínky, 2005. ISBN 80-86025-93-4.
- DESCOUVEMONT, P. LOOSE, H. *Terezie a Lisieux*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1997. ISBN 80-7192-238-2.
- DORTELMANNOVÁ, M. LOHRUM, M. *Kateřina ze Sieny. Učitelka Církve*. 1. Vyd. Praha: Krystal OP, 2001. ISBN 80-85929-45-7.
- DYREK, K. MIECZSLAV, K. TROJAN, K. *Kněžské a řeholní povolání. Rozlišení a rozvoj*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-7192-001-0.
- HEYDUK, J. *Svatí církevního roku*. Praha: Vyšehrad, spol. s. r. o., 2001. ISBN 80-7021-385-X.
- HUNERMANN, V. *Farář Arský*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-80-7195-112-4.
- HUNERMANN, V. *Syn brusiče nožů*. 1. Vyd. Brno: Nakladatelství Cesta, 1995. ISBN 80-85319-38-1.
- JAN OD KŘÍŽE. *Temná noc*. 1. Vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1995. ISBN 80-7192-055-X.
- KATEŘINA SIENSKÁ. *Dialog. Rozhovor s Boží prozřetelností*. 2. Vyd. Praha: Krystal OP, 2004. ISBN 80-85929-70-8.
- KOWALSKÁ, F. *Deníček. Boží milosrdenství v mé duši*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-531-4.

- LEHMANN, L. *František. Mistr a učitel modlitby*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1998. ISBN 80-7192-358-3.
- NĚMEC, J. TKADLČÍK, V. *Kněz a mučedník Jan Sarkander. Sborník k svatořečení*, 1. Vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská s. r. o., 1994. ISBN – není uvedeno.
- PASQUALE, G. *Duchovní odkaz otce Pia 2. Analogie z listů světce z Pietrelciny. Celopalem ve výhni božské lásky*, 1. Vyd. Praha: Paulínky, 2003. ISBN 80-86025-54-3.
- RIPABOTTONI, A. *Páter Pio. Tak se modlil a tak vyučoval modlitbě. Rozjímáme se sv. Piem z Pietrelciny*. 1 vyd. Praha: Nakladatelství Paulínky, 2002. ISBN 80–86025–47–0.
- SASIADEKOVÁ, J. *Faustýna neobyčejně obyčejná. Příběh o setkání*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství: 2006. ISBN 80-7195-018-1.
- ŠPIDLÍK, T. *Ignác – starec*. 1. Vyd. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma s. r. o., 2005. ISBN 80-86715-38-8.
- ŠPIDLÍK, T. *Svatá Melánie. Úsvit nových dějin*. 1. Vyd. Velehrad: Refugium Velehrad-Roma s. r. o., 2004. ISBN 80-86715-24-8.
- TEREZIE Z LISIEUX. *Vstupuji do života*. 1. Vyd. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 1992. ISBN 80-85527-11-1.
- VLČEK, J. (Přeložil a zpracoval). *Páter Pius. Muž bolesti a lásky*. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 1992. ISBN – není uvedeno.

SEKUNDÁRNÍ LITERATURA:

CVRKOVÁ, Z. (Zpracovala). *Novéna ke svaté Terezii z Lisieux*. 2. Vyd.

Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 7192-446-6.

HOLČÁKOVÁ-MASTO, R. (Editorka). *Bůh v mém životě. Příběhy, které se opravdu staly*

1. Vyd. Praha: Katolický týdeník, 2008. ISBN 978-80-86615-17-2.

KOUŘÍMOVÁ, R. (Sestavila a revidovala). *Modlitební kniha*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2001. ISBN 80-7192-618-3 .

SRŠEŇ, P. (Sestavil). *Novéna ke svatému Janu Marii Vianneyi*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2000. ISBN 80-7192-520-9.

ŠTIVAR J. *Modlitba otců pouště*. 1.Vyd. Olomouc: Matice Cyrilometodějská, 1998.

ISBN - není uvedeno.

ŠTIVAR, J. *Spisy sv. Františka a sv. Kláry*. 1. Vyd. Olomouc: MTZ - Tiskárna, 2001.

ISBN 80-86528-02-2.

SEZNAM SKRATEK

apod.	a podobně
s. r. o.	společnost s ručením omezeným
srov.	srovnej
vyd.	vydání